

1 § Partiledardebatt

Partiledardebatt

Anf. 1 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Nu börjar valårets politiska debatter. Jag ska inte dölja att jag ser fram mot detta – en uppfriskande och hård ideologisk debatt om Sveriges vägval. Vilket Sverige vill vi ha? I vilken riktning ska vi gå? Hur utvecklas världen runtomkring oss? Ett Sverige som är mer beroende av omvärlden än någonsin har ju anledning att ställa sig den frågan allra först.

En sak är säker: Det blir inga lätta år, de som ligger framför oss. Ständigt kommer vi att utsättas för nya påfrestningar, nya utmaningar, men också nya möjligheter. Vår förmåga att se dessa nya möjligheter och ta dem till vara kommer att vara avhängig av om vi har ett Sverige som präglas av sammanhållning och solidaritet eller ett Sverige som präglas av motsättningar och egoism.

Jag ska tala om den socialdemokratiska politiken, och jag ska tala om våra stora utmaningar i ett öppet Sverige, ett Sverige som ska ta vara på de internationella möjligheterna.

Först: Hur går det för Sverige? Går det bra, eller går det dåligt? Klarar vi oss bättre eller sämre jämfört med andra länder? Ja, en sak är säker: Det går aldrig tillräckligt bra. För en outtröttlig reformist finns det alltid nya orättvisor att ta sig an. Det försäkrar jag er. Samtidigt som vi aldrig ska dölja att när vi jämför oss med andra kan vi se att vår samhällsmodell – med solidariteten som kitt – håller och hävdar sig väl vid nästan varje jämförelse med annat väl utvecklat land. Vi har ingen anledning att överge den svenska modellen – tvärtom – vi ska fortsätta att utveckla den, för jobbens skull och för att långsiktigt kunna klara en full sysselsättning som är vårt mål, för jobbens och sammanhållningens skull, för solidaritetens skull därför att utan solidaritet – ingen beredskap att ta till sig det nya.

Sverige är ett modernt samhälle, modernare än kanske något annat just därför att vi aldrig har varit rädda för förändringen. Vi har sett möjligheterna i förändringen. Människor har vetat: Om jag drabbas av denna förändring står jag inte ensam. Jag lämnas inte i sticket.

Den politik som den borgerliga högeralliansen har redovisat med hårda attacker på de arbetslösa, de sjuka och förtidspensionärerna kommer inte att vara en politik som gör att Sverige kan möta framtidens utmaningar präglad av öppenhet, och därmed blir Sverige mindre modernt.

Hur ser resultaten ut så här långt av vår politik? Vi ska inte skryta. Jag beskylls ibland för att göra det. Men låt mig säga följande: Ett tack till alla de arbetare och tjänstemän, män och kvinnor som finns i svensk industri som presterar stordåd. Ett tack till alla de småföretagare och entreprenörer som startar företag och växer i en utsträckning som vi tidigare inte har sett. Ett tack till alla de som arbetar med att se till att vårt samhälle hålls ihop och fungerar – brandmän, poliser, vårdpersonal och lärare. Ja, jag kan icke räkna dem alla. Allt detta tillsammans är Sverige och svensk ekonomi och klarar sig nu bättre än något annat utvecklat land av vårt slag. Ett tack till alla er som gör detta möjligt. Vi tänker inte lämna er i sticket och ställa er mot varandra i en stenhård ideologisk fight som syftar till att sänka skatterna med 250 miljarder kronor för att därigenom komma åt den gemensamma sektorn. Det är vad som ligger framför oss enligt samstämmiga uttalanden från alliansens sida.

Nu minskar arbetslösheten. Inflationen är fortsatt låg. Investeringarna stiger. Statsfinanserna visar överskott. Bilden är mycket ljus. Vi vet att saker och ting kan ändras snabbt. Vi måste ha en beredskap för detta.

Herr talman! Det ligger sociala reformer framför oss. Vi sätter sociala reformer före skattesänkningar. Det är tre saker som står på regeringens dagordning under den närmaste tiden.

Först är det de äldres situation. Alltfler lever allt längre. Det är en triumf för folkhälsan, och det är ett långt och gott liv för väldigt många. Samtidigt för ålderdomen det med sig att man inte sällan blir ensam. I slutet av livet drabbas man också många gånger av sjukdomar, ibland flera sjukdomar samtidigt. Demenssjukdomarna är ett uttryck för detta. Vi är inte tillräckligt väl rustade för att möta utvecklingen av det antal äldre som vi ser framför oss. Vi har fortfarande tid att rätta till det, och vi ska göra det.

Det handlar om de äldres boende. Det handlar om de äldres vård. Det handlar om stödet till de anhöriga. Och det handlar inte minst om forskning om en av vår tids stora utmaningar – demenssjukdomarna. Allt detta samlar vi i ett gemensamt stort paket för att utveckla äldreomsorgen. Det kommer att kosta stora pengar. Jag har själv sagt att det säkert är ett program i 10-miljardersklassen som vi ser framför oss. Det har vi råd med om vi avstår från skattesänkningar till de bäst ställda.

Under den närmaste tiden kommer vi att göra en justering i vårbudgeten för bostadstilläggen till de sämst ställda pensionärerna. Det är 300 000 som kommer att få sitt bostadstillägg höjt från 91 % av hyran upp till 93 %. De äldre sätts i centrum.

Finansministern kommer att leda en statsrådsgrupp som har som huvudsakligt syfte att uppmärksamma situationen för ungdomar mellan 15 och 25 år. Det handlar om deras utbildningssituation. Det handlar om deras bostadssituation. Det handlar om de sociala frågorna. Det handlar om hur de blir bemötta och behandlade på arbetsmarknaden.

Det är en bred ansats också i den gruppen. Där kommer vi redan i vårbudgeten att föreslå att studiebidraget höjs på samma sätt som barnbidraget höjdes före jul och att det sker den 1 juni med retroaktivitet från april månad. Det kommer i vårbudgeten.

Också det har vi råd till, även om det i sammanhanget inte är några gigantiska belopp. Vi har råd till det därför att vi sätter dessa ungdomars situation före skattesänkningar.

Det tredje område där vi kommer att redovisa reformer kommer att röra tandvården. Vi har en situation där tandhälsan försämras. Det håller återigen att bli ett klassmärke. Det syns varifrån man kommer i samhället när man öppnar munnen. Så var det en gång då jag växte upp; så vill jag inte att det ska bli igen. Också detta kommer att kosta stora belopp. De utgifterna är viktigare att ta än att sänka exempelvis skatten för de högsta inkomsttagarna.

De äldre, ungdomarna, tandvården – där ligger den sociala reformagendan under de närmaste åren.

Jag skulle ljuga, herr talman, om jag inte sade att det kanske finns en annan fråga som jag ännu mer brinner för. Det är det vi kallar för det gröna folkhemmet. Jag är övertygad om att vår generation både känner en moralisk plikt och har en lockande uppgift i att ställa om Sverige till ekologisk uthållighet. En moralisk plikt därför att det handlar om solidaritet med kommande generationer och solidaritet med människor i andra delar av världen. En lockade uppgift därför att jag tror att i denna omställning ligger en drivkraft för modernisering och utveckling av Sverige på ett sådant sätt som gör att vi kommer att vara ett föregångsland också på detta område, precis som vi har varit på många andra. Vi kan gå före. Vi har både teknisk kompetens för det och vilja att göra det.

Just nu är det oljeberoendet som står i centrum, oljan som så intimt är förknippad med den stora klimatförändring som vi upplever, en klimatförändring som vi inte har rätt och råd att opåverkad lämna över till nästa generationer. Hur kommer vi loss från oljeberoendet? Ja, det handlar om hur våra bostäder värms upp. Där är vi på god väg. Där vi kommer att ta ytterligare steg. Ta bara den lilla fantastiska manick som heter värmepump. Den hade man inte hört talas om för 20 år sedan. Det är nu en stor produkt, en svensk världsprodukt, och den kommer att fortsätta att växa därför att vi ställer om och gör oss oberoende av oljan.

Ta våra transporter. Där sitter vi fortfarande fast vid oljeberoendet och bensinberoendet. Jag är övertygad om att Sverige kommer att ha större förutsättningar än många andra länder att ta sig ur detta därför att vi har tillgång till så stora areella näringar. Vad menar jag med det? Ja, enkelt uttryckt, jord- och skogsbruk. Sverige är ett glesbefolkat land. Det är inte säkert att andra länder har samma förutsättningar som vi. Det är inte säkert att det vi gör på detta område har samma internationella slagkraft. Det är våra förutsättningar vi tar vara på. Vi använder vårt lands förmåga att producera i detta sammanhang. Jordbrukets organisationer uppskattar detta till 30 000 jobb. Det kanske är i underkant, jag vet inte. Men en sak vet jag: Här gäller det att släppa loss krafterna i en oljeersättning som kommer att vara den bästa investering vi kan göra för framtiden. Pappers- och massaindustrin går före med sina lutar men också med sin energiproduktion, exempelvis det vi ser hos Södra Skogsägarna.

De här sakerna, herr talman, handlar om politik. Det handlar om vägval. Det är klart att marknaden så småningom kan lösa detta på något sätt, men jag tilltror oss i denna församling och Sverige förmågan att gå före. Vi gör det därför att vi bärs av en idé om att vi ser oss själva i andra och att vi vill ta ansvar för varandra – solidaritet. Så enkelt är det.

(Applåder)

Anf. 2 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Tillåt mig först gratulera Göran Persson till att faktiskt ha valt en bra och klok ingång i valåret genom att prata om sin egen politik. 16 månaders oavbruten jakt på Moderaterna kanske därmed är över. Försöket att ständigt söka konfrontation med de nya moderaterna kanske nu följs av mera av diskussioner om vad Socialdemokraterna vill för framtiden.

Det är ett erkännande av att de nya moderaterna är på riktigt, att väljarna har uppskattat den förändring som Moderaterna har genomgått och att Göran Persson väldigt mycket nu följer det sätt att föra debatten som jag har försökt stå för under mycket lång tid.

Det var äldre, det var situationen för yngre, det var tandhälsan och det var att avveckla oljan. Väl så, men vart tog jobben vägen? Var det inte så att diskussionen måste handla om vägen till fler jobb, en politik som gör det mer lönsamt att arbeta och som ser till att människor får egen kraft att påverka sin egen situation via eget arbete?

Det som är så avslöjande när man pratar om sin egen politik är att det syns mer vad man inte har tänkt på, vad man inte förbereder sig för att möta för framtidsutmaningar.

Jag tror också att det kommer att behövas satsningar för äldre. Jag tror att det blir en diskussion om att äldre behövs, om att de måste få större möjligheter att stanna kvar i arbetskraften, att äldre på slutet av livet som känner att vården inte räcker till får bättre stöd i form av vårdvisare, som vi har föreslagit och som är ett förstärkt stöd på plats i sjukvården. Jag tror att den satsning ni än så länge har beskrivit, de 10 miljarderna, ytterst handlar om små förbättringar när man tar ned det till de enskilda individerna. Det kan knappast sägas vara en heltäckande lösning för äldre, trots de vackra ord som ni har skisserat det med. Men jobben, Göran Persson, har du ingenting att säga om jobben?
(Applåder)

Anf. 3 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att Moderaterna signalerar att de kan vara med på satsningen till de äldre. Nu vill jag också veta att vi är överens om hur den ska betalas och att vi lägger de skattesänkningar åt sidan som Moderaterna har talat om. Det är nog detta det handlar om. Det är lätt att vara anhängare av det som är gott och riktigt, men det ska betalas också. Bo Lundgren fick en gång i tiden sluta på ett skattesänkningsprogram på 130 miljarder kronor. Det Reinfeldt nu står för är på 250. Det går inte ihop med satsningar på de äldre.

Jobben, Fredrik Reinfeldt, började jag att tala om. Vi kan konstatera att det går lite bättre för Sverige – inte så lite; det går mycket bättre. Jag tror att vi har ett ganska bra år framför oss. Jag tror att vi har ganska bra perioder framför oss, långa perioder, därför att Sverige är modernt. Här finns den stora klyftan mellan oss och högeralliansen, nämligen den att det ni har anvisat för att åstadkomma nya jobb, det ni gjorde i Bankeryd, var en satsning på att dra ned lönerna genom att attackera sjukförsäkringen, förtidspensionerna och a-kassan och dessutom de äldre. De äldres pensioner skulle vara med och bidra till att betala skattesänkningarna.

Er politik är attacker på trygghetssystemen för att sänka lönerna. Det har vi avvisat. Vilken tur att vi inte följde det receptet utan höll fast vid vår politik, som ju handlar om trygghet, solidaritet, utbildningssatsningar, satsning på infrastruktur, på att göra Sverige modernt. Vi satsar mer än något annat land på forskning och utveckling. Där ligger de gemensamma ansträngningarna. Här går klyftan. Fortsätt gärna att försvara er politik från Bankeryd därför att den vill inte svenska folket ha och inte heller denna kammare – det kan jag försäkra, Fredrik Reinfeldt.
(Applåder)

Anf. 4 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Det blev väl inte så mycket mer svar kring jobben i den repliken heller.

Det är ett bra år som vi har framför oss. En del talar om 15 000 i ökad sysselsättning, LO och en del andra talar om upp till 30 000. Väl så, men det följer ju på år av sjunkande sysselsättning. Bara under denna mandatperiod har vi tappat 60 000 jobb i industrin. Vi har haft en växande arbetslöshet sedan valet 2002 och 60 000–70 000 fler arbetslösa. Då förslår det inte att sysselsättningen ett gott år kanske växer med 15 000 upp till 30 000. Frågan blir: Vilken är politiken som ska grunda att den kan växa med 30 000 också 2007 och 2008 och fortsätta att växa in i framtiden? Då kommer man inte att kunna väja för frågor som handlar om hur vi ska skapa en politik som gör att människor kommer från bidragsförsörjning och utanförskap tillbaks till eget arbete. Den har vi presenterat. Jag ska återkomma till den. Jag har inte hört Göran Persson över huvud taget peka på något annat än hur bra det går just nu. Det är ingenting i politiken som ska påverka detta.

En del av förnyelsen av Moderaterna som jag har tagit ansvar för är ju att minska ned skattesänkingsvolymen. För detta har jag fått kritik från dem i mitt parti som tycker att det borde vara mer av skattesänkningar. Men vi har satt oss före att ta statsfinansiellt ansvar för att finansiera våra skattesänkningar fullt ut, att också omfördela så att skatterna mer kommer låg- och medelinkomsttagare till del för att göra det mer lönsamt att arbeta. Det är mitt program. Något program i den storleksordning som Göran Persson beskriver finns inte.

Jag skulle gärna se att vi fick en tillväxt driven av ökad sysselsättning som gjorde att vårt skattetryck sjönk. Det är vägen att få ned det svenska skattetrycket. Det finns inga hemliga agendor eller planer för att göra detta med mindre än att sysselsättningen ökar. Det gör att vi också i våra förslag får plats att både sänka skatten för låginkomsttagare och att samtidigt se till att satsningar på skola och sjukvård får plats.

Ta diskussionen med de nya moderaterna, Göran Persson, för det är dem som väljarna kommer att möta.
(Applåder)

Anf. 5 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag tar gärna diskussionen med de nya moderaterna och med de nya centerpartisterna, de nya kristdemokraterna och de nya folkpartisterna. Det är ju nytt alltihop.

Det är ju ingen tvekan om vilken ambition ni har inom alliansen. Det är 250 miljarder i skattesänkningar uttryckt av dig själv i tidningsintervjuer, uttryckt av Maud Olofsson nyligen i tidningen *Sunt Förnuft*, Skattebetalarnas egen tidning, understruket av Mats Odell och Karin Pilsäter. Det är dit ni ska. Vi säger nej till detta. Det blir inga stora skattesänkningar. Vi behöver våra gemensamma resurser. Och vi behöver dem inte bara för de äldres skull, vi behöver dem också för att hålla Sverige modernt.

Vad ni har erbjudit för jobbens skull, Fredrik Reinfeldt, är en låglönelinje. Det står i era motioner. Det ni satsar på är att attackera a-kassan, sjukförsäkringen och också ålderspensionerna. Alla ska få skattesänkningar utom ålderspensionärerna. Därigenom tror ni er kunna pressa lönerna och därigenom tror ni er kunna göra Sverige mer konkurrenskraftigt. Det är så er tanke ser ut. Den låglönelinjen är ingenting för Sverige.

Vi ska konkurrera med att göra de svåraste sakerna. Vi ska ha forskning i världsklass, vi ska ha utbildning i världsklass och vi ska ha företag som lever i en miljö som gör att man ständigt känner en utmaning att gå vidare. Det är då man skapar det nya och det svåra. Då kan man ta betalt för sina produkter. Det är den linjen Sverige alltid har valt och kommer att fortsätta att välja.

Häremellan står valet så länge ni håller fast vid politiken från Bankeryd. Men är det någonting som Fredrik Reinfeldt är känd för så är det ju sina ständiga *make overs*, att göra om politiken. Det är möjligt att också Bankeryd kommer att överges innan vi kommer fram till valet. Jag tvivlar dock på detta. Här går den ideologiska skillnaden i synen på jobben. Aldrig en låglönelinje – tvärtom. Det är på det svåra och komplicerade vi ska satsa. Det är dit vi syftar.

(Applåder)

Anf. 6 LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Det råder just nu god konjunktur i Sverige. Det gör att en del siffror i ekonomin ser bra ut, och det ska vi glädja oss åt.

Göran Persson har missförstått sin roll. Han är inte chef för Konjunkturinstitutet, som registrerar konjunkturer och kan säga att just nu går det uppåt, utan han är regeringschef. Av honom förväntar man sig politiska förslag som långsiktigt ska göra att Sveriges position stärks. Men i den rollen hör vi mycket lite förslag från hans sida.

Jag skulle vilja ta upp en konkret fråga. Han vill avveckla oljan. Dessutom vill han ju avveckla kärnkraften. De båda energislagen står tillsammans för så där 70–80 % av svensk energi.

Nästa år är det 2007 och då ska man enligt planerna fatta beslut om att stänga ytterligare ett svenskt kärnkraftverk. Vi har just fått fram en nota från riksdagens utredningstjänst för hur mycket det har kostat, och kommer att kosta, att stänga Barsebäck. Den fullständiga notan för det är 18,4 miljarder. Promemorian läggs ut på vår hemsida för den som vill ta del av detaljerna i kostnadsberäkningen. 18,4 miljarder kronor! Och nästa år är det dags för beslut om att stänga ett aggregat till i en situation där många oroar sig för elpriser och elransonering, där investeringar går utomlands för att den energitunga industrin inte tror på svensk energipo-

litik och där många, många oroar sig för att koldioxidutsläppen ökar när vi väljer bort utsläppsfria energislag.

Snälla statsministern, svara på denna fråga när det nu kostar 18 miljarder att stänga Barsebäck: Är det klokt att gå vidare och stänga ytterligare ett aggregat i närtid?
(Applåder)

Anf. 7 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag har inte missförstått min roll. Jag är och hoppas förbli statsminister.

Däremot kan jag glädja Lars Leijonborg med att på Konjunkturinstitutet är de väldigt optimistiska om Sveriges framtid. De tror att det kommer att skapas 100 000 nya jobb under perioden 2005–2007. Jag tror att de har rätt. Det ligger där någonstans.

Sker det därför att vi har haft en misslyckad politik i landet? Går det bättre för Sverige därför att vi har en dålig regering? Eller går det allra bäst för Sverige i Europa därför att vi har en urusel politik? Det är rimligen kanske tvärtom. Regeringen uttalar jag mig inte om. Den törs jag inte recensera. Men politiken som ju kammaren lägger fast kan jag ha uppfattningar om. Det går faktiskt bättre för Sverige därför att vi för en anorlunda politik, en politik som utgår från att vi håller ihop i vårt land, solidaritet, där de sociala försäkringarna, Lars Leijonborg, är en hörnsten. Innan ni gav er på dem trodde vi att också Folkpartiet var med på att försvara dessa.

Sedan kommer Leijonborg in på energipolitiken. Den diskuterar jag gärna. Ingen regering, oavsett partifärg, kommer att kunna stänga ytterligare ett kärnkraftverk utan att vi har tillfört ny energi som täcker upp för det bortfallet. Det kan jag säga stående på en mycket stabil grund, nämligen vår uppgörelse ytterst med Folkpartiet från folkomröstningen 1980, och den håller vi oss till.

Däremot är jag glad för att vi orkade genomföra beslutet att stänga Barsebäck av det enkla skälet att det var ett verk som var felplacerat, som låg i den storstadsregion i norra Europa som kanske är tätast befolkad. Det var ingen bra placering. Det var skönt att få bort den produktionen. Vi har kunnat ersätta den på ett rimligt sätt. Vi ska gå vidare när vi hittar ny energi. Och vi ska inte tro för ett ögonblick, Lars Leijonborg, att vi löser våra energiproblem genom att sätta oss fast i ytterligare storskalig produktion av kärnkraft. Det är en återvändsgränd.
(Applåder)

Anf. 8 LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Statsministern måste försvara sin politik genom att kraftigt förvränga verkligheten. Sverige är inte bäst i Europa. När Socialdemokraterna tog över regeringsmakten 1994 låg Sverige på trettonde plats i OECD:s välfärdsliga. Nu har det snart gått tolv år. Tittar man riktigt noga på siffrorna ser man att vi fortfarande ligger på trettonde plats. OECD avrundar och talar om delad tolfteplats, men om man tittar noga ser man att vi fortfarande är på trettonde plats.

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Långtidsarbetslösheten ökar. Hjäromdagen rapporterades att en femtedel av hushållen har stora problem med ekonomin. Även den totala arbetslösheten ökar. Bidragsberoendet ökar. Utanförskapet ökar.

Jag ställde en konkret fråga om kärnkraften. Statsministern sade att vi går vidare när vi har annan energi. Det finns ju annan energi. Putin vill inget hellre än att sälja gas till Sverige. Danskarna älskar att få sälja sin kolproducerade elektricitet till Sverige.

Visst finns det energi, men ska vi överge den svenska modellen? Göran Persson talade för den svenska modellen i sitt första anförande. På energiområdet är det så att vattenkraften och kärnkraften ger oss ren energi som inte bidrar till växthuseffekten. Nu har man låst upp sig för att avveckla en av dessa energikällor, vilket jag tycker är vansinnigt.

Nu hör man att statsministern försöker fly bort från den positionen. Nu var det Barsebäck som var felplacerat. Det var ju inte så beslutet var. Beslutet var att all svensk kärnenergi ska avvecklas. Nästa beslut ska tas 2007. Det är nästa år.

Svara på frågan: Gäller detta beslut eller inte?
(Applåder)

Anf. 9 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Lars Leijonborg säger att jag försöker fly bort från frågan.

Hur var det, Lars Leijonborg? Var inte du och jag i samma kampanj en gång i tiden för att avveckla kärnkraften, men med förnuft? Så var det väl?

Nu säger du att det här är helt problemfritt. Det är det ju inte. Vi har ett avfall och en storskalighet i produktionen som gör den sårbar. Det vet vi. Det var väl därför du kom fram till att du ville avveckla den? Du har väl inte tänkt om på den punkten?

En del kanske lockas av populism och kortsiktig partitaktik. Jag kan inte förneka att jag också någon gång har gjort det. I energifrågan har jag dock strävat efter att hålla en mycket rak linje. Här finns ett långsiktigt intresse för att Sverige inte ska utsättas för det sårbara och oförutsägbara.

Vi jobbade ihop med Folkpartiet. Jag beklagar att ni uppenbarligen har bytt sida, om ni nu har gjort det. Det kanske går att komma tillbaka.

Återigen vill jag säga till Lars Leijonborg: Ta gärna i ditt anförande upp synen på socialförsäkringarna och vad ni tänker göra med attacken på sjukförsäkringen för att därigenom bygga under sänkta löner – det är så det motiveras – för att ordna jobb i Sverige. Vi tror inte på detta. Det har inte ni heller gjort. Men kanske på samma sätt som i frågan om kärnkraften vänder Leijonborg på en femöring också i de sociala försäkringsfrågorna och går på Moderaternas linje. Jag beklagar denna nya högerliberalism.

(Applåder)

Anf. 10 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Vi ska inte skryta, säger Göran Persson och ägnar sedan sitt anförande åt just det.

När det gäller sysselsättningen, till exempel, ska folk naturligtvis inte ta ställning till prognoserna utan till de faktiska resultat som regeringen hittills har presterat. Sanningen är att när vi hade motsvarande debatt för

ett år sedan var färre personer arbetslösa än i dag. Det är fler som är arbetslösa i dag än för ett år sedan. Det är väsentligt fler som är långtidsarbetslösa i dag än för ett år sedan.

Skryt gärna med prestationer, men skryt inte med prognoser.

När svenska folket häromkvällen utsåg Tony Rickardsson till Jerringpristagare för bästa sportsliga prestation fick han det inte för att han lovade goda resultat för framtiden utan för vad han faktiskt har presterat. Jag hoppas att Persson håller sig till vad han har presterat. Sanningen är att arbetslösheten är högre i dag än för ett år sedan och att vi har fler långtidsarbetslösa i dag än för ett år sedan.

Inte ett ord sades om den fastighetsskatt som tusentals låginkomsttagare, som råkar ha sitt hus stående på fel plats, dignar under. Inte ett ord sades om de barnfamiljer som har svårt att få tiden att gå ihop och där man skulle vilja ägna mer tid tillsammans med sina barn. Inte ett ord sades om de vårdköer som växer sig allt längre runtom i landet.

Vi får ändå höra att allt ska bli bättre efter valet. Den fråga som vi alla bör ställa oss är förstås: Varför ska man tro att ni efter valet ska åstadkomma det som ni hittills har misslyckats med?

(Applåder)

Anf. 11 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag var noga med att säga att jag inte ville skryta. Jag talade om vad det är som skapar Sveriges välstånd och välfärd; det är alla arbetande människor. De blir alltfler. Det vet vi. Sysselsättningen ökar – titta på den senaste AKU-mätningen. Det sker efter en lång besvärlig period med internationell konjunkturedgång. Vi går uppåt. Andra länder går också uppåt, men det går lite bättre för oss än för andra. Jag tror, Göran Hägglund, att det hänger ihop med den sociala modell som vi har valt, nämligen sammanhållning, solidaritet, och att man ser sig själv i andra. Då blir man inte rädd för förändringar.

Mot det står den stora bedriften i Bankeryd. Det är dystert att detta lilla vackra samhälle ska förknippas med detta, men så är det. Från den borgerliga alliansens sida valde man att säga: Vi ger oss på de sjuka, de arbetslösa och förtidspensionärerna – också ålderspensionärerna skulle få det sämre – för att kunna genomföra skattesänkningar och få en lönepress nedåt och på så sätt skärpa Sveriges konkurrenskraft. Däri ligger systemskiftet. Däri ligger det nya.

Det är det valet kommer att handla om. Det vi gör är inte perfekt. Det vore löjligt att påstå något sådant. Det vet alla. Jämfört med den borgerliga alliansen har vi en annan ideologisk utgångspunkt för vår politik, nämligen sammanhållningen. Alla ska med. Vi ska inte satsa på en politik som sänker lönerna för dem som redan har det dåligt ställt. Det var det som var innebörden i Bankerydsuppgörelsen. Berätta gärna om den, Göran Hägglund.

(Applåder)

Anf. 12 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Jag uppmanar alla som vill läsa Bankerydsuppgörelsen att gå in på alliansens hemsida och ta del av uppgörelsen. Den ser helt annorlunda ut än den bild som Göran Persson försöker skapa i dag.

I Bankeryd presenterade vi ett paket som gjorde att vi genom sänkta inkomstskatter skapade ett större utrymme för enskilda människor att bestämma över sitt eget liv. Det möjliggör också för fler människor att komma i arbete. Vi presenterade ett stort paket för att förbättra villkoren för de svenska företagen. Det är genom att människor kommer i arbete som skatteintäkterna ökar.

Lösningen kan aldrig vara att höja skatten ytterligare. Vi får större skatteintäkter genom att fler människor kommer i arbete.

Göran Persson säger att alla ska med. Vilka ska med? Är det de som nu får packa ihop sina saker och lämna sina hus? Är det de barnfamiljer som inte får tiden att räcka till för barnen? Är det de äldre som väntar i långa vårdköer? Är det de äldre som sitter ensamma i sina rum inom äldreomsorgen och inte får den vård, omsorg och omtanke som de skulle behöva ha? Är de med i dag? Nej, de har lämnats efter i Socialdemokraternas Sverige.

Det behövs ett nytt recept. Det är rätt som Göran Persson säger att det finns ett vägval. I september kommer det att avgöras om vi fortsätter på den linje som hittills varit och kommer att få fortsätta att älta de här tillkortakommandena eller om Sverige kommer att ta sikte på en ny kurs, en kurs där fler människor kommer i arbete och där skatteintäkterna ökar inte genom högre skattesatser utan genom att fler människor kommer i arbete. På det sättet bygger vi vidare på ett samhälle där fler människor blir delaktiga, fler människor kan styra över sina egna liv, fler människor har ett arbete att gå till, fler kan bli anställda inom äldreomsorgen och vårdköerna blir kortare. Så ser sambanden ut, Göran Persson.

(Applåder)

Anf. 13 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag tror inte för ett ögonblick att Göran Hägglund drivs av någon ond vilja. Det är det ingen i kammaren som gör. Alla vill nog väl, men en och annan har fått ett och annat om bakfoten, om jag uttrycker mig försiktigt. Den tro som högeralliansen har, att om man försämrar villkoren för dem som är arbetslösa, försämrar villkoren för dem som är sjuka, försämrar villkoren för förtidspensionärerna, gör det mindre ekonomiskt attraktivt att vara pensionär, då får man fart på Sverige eftersom man kan pressa lönerna nedåt för dem som har lägst löner. Det ligger i förslagen, det står i era motioner, det är så ni resonerar. Om man tror att det är framgångsreceptet då lurar man sig.

Dessutom är det så, Göran Hägglund, att svenska folket inte vill ha den politiken. Det jag är tacksam för är att du trots allt står upp och talar för den. Det hedrar dig. Det hoppas jag att också de andra inom högeralliansen gör, för då blir vägvalet väldigt tydligt. Ska du se dig själv i andra ska du också kunna tänka dig in i situationen att även du en dag blir sjuk, att även du en dag kan vara i behov av förtidspension, att vi alla en dag förhoppningsvis blir ålderspensionärer. Varför är det just de grupperna som ska utstå försämringar för att ni ska få fart på Sverige? Det är så politiken ser ut, och det är så du måste försvara den.

Jag hoppas att du i ditt anförande också förklarar varför just ålderspensionärerna ska ha en högre beskattning än löntagare och varför de ska bidra med högre avgifter på medicin för att ni ska kunna genomföra er

allianspolitik. Det är viktiga frågor för många hårt trängda ålderspensionärer.
(Applåder)

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 14 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Med viss tillfredsställelse noterar jag att Socialdemokraterna förflyttar sig i en riktning som jag välkomnar när det gäller vikten av en tandvårdsreform och bostadstillägg till pensionärerna. Jag är övertygad om att vi kommer att se fler sådana exempel under året.

Något som dock fortfarande lyser med sin frånvaro är det feministiska perspektivet. Jag är rädd för att den feminism som socialdemokratin bekänner sig till är en fernissa som snabbt flagnar av. Det är tydligt att det behövs ett feministiskt perspektiv i Sverige, men det är ännu tydligare internationellt. Där har vi ett könsförtryck som ibland knappt ens låter sig beskrivas.

I Saudiarabien är det stora problemet inte att kvinnor utestängs från fotbollsläktaren. Det stora problemet är att kvinnor utestängs från allt inflytande, saknar rösträtt, kan stenas om de varit otrogna och arkebuseras för lösaktigt leverne. I Saudiarabien är det stora problemet de omfattande brotten mot mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter. Där utdöms dödsstraff. 51 dödsstraff har verkställts under de senaste fyra månaderna. Kroppsliga bestraffningar är vanliga. En man dömdes nyligen till att få ett öga borttaget. Det är ett land där politiska partier och demonstrationer är förbjudna, men det är också ett land med mycket olja och starka band till USA.

Låt mig fråga Göran Persson: Är du beredd att i denna talarstol försäkra och garantera att Sverige inte kommer att ha något som helst krigsmaterielsamarbete med staten Saudiarabien? Är mänskliga rättigheter och feminism viktigare än pengar och affärer?
(Applåder)

Anf. 15 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Mänskliga rättigheter och feminism är alltid viktigare än affärer – naturligtvis. Så har det inte alltid varit i alla länder, Lars Ohly, det känner vi till, men för svensk politik och för svensk politisk linje är detta en självklarhet.

När det sedan gäller vapenexport är vi inne på ett fält som är utomordentligt laddat höll jag på att säga, för att använda ett felaktigt uttryck, eller minerat. Vi får vara mycket försiktiga. Därför har vi, innan vi går in i vapenaffärer, en särskild ordning där vi har en granskning av andra än Regeringskansliets företrädare. Där är också riksdagen med. Vi kommer aldrig att göra en affär om vi inte har ett godkännande av den strategiska bedömningen från den gruppen.

Jag vet inte om vi just nu ens har någon aktuell affär med Saudiarabien, och därför har jag svårt att yttra mig om den saken. Men det ska gå via den strategiska kontroll som sker i den parlamentariskt sammansatta nämnd som vi har. Det är viktigt. Annars blir det ingen affär.

Anf. 16 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Det som är självklart i ord är dessvärre inte alltid självklart i handling. Det har visat sig alltför många gånger. Det gäller inte

minst det svenska krigsmaterielsamarbetet med diktaturer, med stater som konsekvent och systematiskt kränker mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, demokratiska rättigheter.

Vi har i dag ett krigsmaterielsamarbete med mängder av länder som enligt Amnesty, Human Rights Watch och andra människorättsorganisationer på ett systematiskt sätt bryter mot mänskliga rättigheter. Även de stater som Göran Persson hänvisade till hade mänskliga rättigheter högt på agendan i ord, men i handling bröt de skändligt mot de principer som de bekände sig till. Låt inte Sverige bli ett av dessa länder. Låt oss vara konsekventa och stoppa krigsmaterielexporten till alla diktaturer och alla stater som kränker kvinnors rättigheter och mänskliga rättigheter.
(Applåder)

Anf. 17 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag ska vara så pass öppen mot Lars Ohly att jag säger att det här är väldigt svåra frågor. Såsom Lars Ohly beskriver det är det inte så svårt att ta ställning – det är självklart. Men vi kan väl komplicera det hela ytterligare och säga så här: Sverige är ett alliansfritt land. Vi har aldrig gått in i militärallianser. Vi har stått utanför.

En konsekvens av det har varit att vi velat tillverka vår egen militära utrustning. Det sker på många ställen i Sverige och vi vet också att det håller mycket hög klass. För att kunna fortsätta föra en sådan politik och ha en sådan linje är vi beroende av att även andra köper dessa produkter. Däri ligger målkonflikten, och den har vi aldrig dolt. För att hantera detta har vi en nämnd av det slag som jag beskrev.

Jag är och förblir obrottslig anhängare av svensk alliansfrihet och avvisar alla som talar om ett svenskt Natomedlemskap. Konsekvensen av detta kommer att vara att vi under överskådlig tid behöver ha en egen försvarsindustri.

Anf. 18 MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Först vill jag meddela att jag gärna tillhör de partiledare som förnyar partier därför att jag tror att man måste förnya partier och idéer om man ska klara framtiden. Kanske borde statsministern ta ett annat exempel än värmepumpen för att visa på sin egen förnyelse. Det här är ett bakvänt kylskåp som började säljas kommersiellt på 60-talet. Möjligen är det så att statsministern är just 40 år efter. Då kan man fundera över om han är rätt man och leda Sverige in i framtiden – om värmepumpen är exemplet på hans förnyelse.

Statsministern började också prata om globaliseringen. Jag tyckte att det började väldigt bra. Jag tänkte: Nu kommer det någonting spännande. Nu har statsministern något förslag på hur Sverige ska möta globaliseringen.

Det enda förslag som jag hörde var ökade skatteutgifter. Det är den ena reformen efter den andra – listan kan göras lång. Dessutom har han kolleger som precis har haft kongress. Deras utgiftslista, som vi har räknat samman, slutar på 190 miljarder, om man räknar ihop alltihop. Det är alltså över 200 miljarder mer skattepengar som statsministern och hans vänsterkartell kommer att behöva framöver. Och då vet vi allihop att vi, om vi ska få fler skatteintäkter och om vi ska kunna ha en bra välfärd, måste ha människor i arbete. Vi vet också att över en miljon människor

inte har något jobb att gå till i dag. Vi vet att 550 000 människor lever på 64-procentsnivån.

Statsministern orerar om alliansens hårda politik när det gäller människor som står utanför. Jag satt och lyssnade länge och tänkte: Snart kommer programmet. Snart kommer de här idéerna om framtiden och om hur vi möter globaliseringen. Men det kom inget. Det var bara ökade utgifter, bara större möjligheter att ta ut skatter från svenska folket.

Jag skulle vilja veta: Hur ska ni finansiera alla de här utgifterna – de är på över 200 miljarder, om ni räknar ihop alla önskelistor som ni har från alla era kongresser? Hur ska ni få ihop de här pengarna? Vad är egentligen ert svar på globaliseringen? Hur ska vi få jobben? Hur ska vi få tillväxten? Hur ska vi få fler skattebetalare, så att er budget går ihop i framtiden? Det är min undran.

(Applåder)

Anf. 19 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag har varit tydlig på den punkten när det gäller synen på globaliseringen. Svaret är sammanhållning, Maud Olofsson, solidaritet. Det handlar om att ingen lämnas efter, att man vet att om man förlorar jobbet så har man en ersättning som man kan leva på, att man vet att om man blir sjuk så blir man inte lämnad ensam. Skulle man drabbas av att man inte kan fortsätta att arbeta fast man är ung och får en förtidspension så kan man leva på den. Det handlar om att man inte riktar udden mot pensionärerna när man diskuterar skattefrågor.

Vi har sagt att det är just denna trygghet, denna vardagssolidaritet, som gör att Sverige är ett mer modernt land än många andra. Det är just därför som vi inte ser hot i det nya utan möjligheter. Ett samhälle som präglas av Maud Olofssons bävermentalitet, som hon själv uttrycker det, kommer att se människor som lämnas efter. Och när politiken upphöjs så till den milda grad att man satsar på att sänka ersättningsnivåerna för att på så sätt pressa ned lönerna har man skapat ett nytt Sverige, en annan social modell.

Vi är beredda att betala skatt för att hålla ihop vårt land. Vi är beredda att betala för en stor gemensam sektor. Vi tror att ett litet glest befolkat land som Sverige skulle må ohyggligt illa av den högerpolitik som alliansen står för. Jag beklagar att Maud Olofsson kallar detta för att utveckla det fina gamla Centerpartiet.

(Applåder)

Anf. 20 MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Det fina gamla Centerpartiet har alltid pratat om företagsamhet. Det fina gamla Centerpartiet har alltid tyckt att småföretagandet har haft en viktig roll för att skapa jobb och tillväxt i vårt land. Det tyckte också arbetarrörelsen en gång i tiden. Jobb, att man kan försörja sig, att man har en lön och kan vara med och bidra var ju någonting viktigt för arbetarrörelsen, men det verkar inte vara det i dag. Varje gång statsministern kommer till talarstolen pratar han nämligen om de offentliga utgifterna. Lägg märke till det! Han pratar om ersättningsnivåer och alla de delarna, men han pratar inte om hur vi ska få fler jobb.

Och så pratar han om att vi måste hålla ihop landet. Ja, men snälla statsministern! Det är 550 000 människor som lever på 64 % i dag –

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

550 000 människor! Det är över en miljon som inte har något jobb att gå till. Är det den trygghet som statsministern har att erbjuda? Är det inte ett riktigt jobb, att man kan få arbetskamrater och få bidra till att Sverige växer i framtiden? Byt dagordning för en liten, liten stund och titta på hur vi ska skapa framtidsstro, hur vi ska kunna få de här nya småföretagen i vårt land.

När vi sänker skatten sänker vi den för de låg- och medelinkomsttagare som finns i Sverige. Varför gör vi det? Jo, därför att vi tycker att människor ska kunna leva på sin lön. Kvinnor i offentlig sektor och kvinnor i handeln, som har låga löner och betalar världens högsta skatter, är de som ska ha skattesänkningarna. De ska kunna känna tryggheten att om tvättmaskinen går sönder eller om barnen behöver stövlar har de åtminstone någonting att handla för. Det är inte samhällets pengar allting. Det har också varit någonting som har förenat både bonderörelsen och arbetarrörelsen. Ta inte ut mer skatt än nödvändigt! Håll ordning på statsfinanserna! Se till att plus och minus går ihop! Det är nämligen inte samhällets pengar. Vi ska vara snåla med Sveriges medborgares pengar. Vi har ett ansvar för det, och då kan man inte sätta sprätt på pengarna som regeringen gör och dessutom vara helt utan dagordning för hur vi ska få fler människor i arbete. Jag är otroligt bekymrad över regeringens underlåtenhet i det här sammanhanget.

(Applåder)

Anf. 21 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Vi ser fram emot den sammanställning som Maud Olofsson nu ska göra ihop med de andra i högeralliansen över era utgiftskrav. Det redovisades övertydligt i Svenska Dagbladet i helgen vilken miljardrullning ni ägnar er åt. Sedan säger er ekonomiskpolitiska talesman, herr Odenberg: Vi stirrar oss inte blinda på budgetsaldot.

Vi kommer att följa vad ni gör. Var så säker, Maud Olofsson. En gång i tiden var du med och körde Sverige i botten, men dina efterträdare i Regeringskansliet, som arbetade som sakkunniga, var med och hjälpte till att ta oss ur krisen – det glömmer jag inte. Men under din tid gick det snett.

Sedan är det väl ändå rätt konstigt att inte Centerpartiet accepterar denna beskrivning, att om människor upplever trygghet blir de också mer nyfikna och öppna inför det som komma ska. Upplever vi otrygghet sluter vi oss. Då är det risker, och då är det faror som ligger i det nya. Och det gäller hela landet, Maud Olofsson. Det här är inte bara en politik som handlar om Stockholm – högeralliansen är ju så förknippad med storstadsperspektivet. Också landsbygden har sina intressen. Jag fasar för en utveckling där vi skulle få en situation då udden riktas mot de grupper som jag nyss har beskrivit. Vilken regionalpolitisk dimension skulle det rymma?

Kom ihåg att den sänkning som ni föreslår för förtidspensionärerna är lika stor i kronor som den skattesänkning som den ska betala, som representerar exempelvis borttagandet av förmögenhetsskatten. Ligger det verkligen i Centerpartiets intresse att de sämst ställda förtidspensionärerna ska betala en förmögenhetsskatt i sänkning? Det har det aldrig gjort förut, men det kanske är det här som är det nya Centerpartiet. Jag har svårt att följa utvecklingen – det måste jag säga. Utbildning, infrastrukt-

tur, starka kommuner och bra regionalpolitik kräver en stark gemensam sektor och förmågan att också ta ut skatt.
(Applåder)

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 22 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Den här dagen skulle ha kunnat vara en historisk dag, inte bara för att stockholmarna kan andas lite bättre luft än tidigare och kan slippa trängas i köer hela dagarna utan också för att det skulle ha kunnat vara så att vi, när vi grävde i fickan och plockade upp en liten peng, fick upp en euro för första gången. Det var nu som de nya pengarna skulle införas i Sverige. Majoriteten här i riksdagen, moderater och sossar och andra, ville ha de nya pengarna.

Vi har de senaste åren, Socialdemokraterna och Miljöpartiet, haft ett omfattande samarbete om den ekonomiska politiken, och det har i många avseenden varit bra. Det har gett en klart bättre ekonomisk utveckling än i övriga Västeuropa. Men det allra viktigaste beslutet under mandatperioden har det svenska folket fattat. Tack vare att majoriteten sade nej till euron har vi i dag en ränta som är bland de lägsta i världen och klart under räntan i eurozonen.

Det gör att staten, kommunerna och enskilda har betydligt lägre kostnader än vad de skulle ha haft annars. Det handlar om många miljarder. Vi ska komma ihåg att bara en enda procents lägre ränta för staten innebär 12 miljarder kronor i lägre kostnader.

I ett läge när vi har en alltför hög arbetslöshet har den svenska riksbanken de senaste åren kunnat stödja en ekonomisk politik för lägre arbetslöshet. Den har kunnat bedriva en penning- och valutapolitik som har stött arbete för fler jobb genom lägre räntor och en bättre valutapolitik.

För två år sedan sade du, Göran Persson, att kostnaden för att ha kvar kronan är ungefär en tusenlapp i månaden i högre räntekostnad för en villaägare. Kommer du ihåg det? I dag vet vi att det tvärtom blev en betydande vinst för alla som har lån. Du hade fel, och svenska folket hade rätt.

Hade du röstat ja till euron även i dag? Det skulle jag vilja veta. Ång-
rar du kanske möjligen dina säkra uttalanden om fördelarna med euron?
(Applåder)

Anf. 23 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Det är väl ett och annat som inte har varit så där alldeles väl avvägt som man har sagt genom åren, Peter Eriksson. Det får man väl tillstå. Dock måste jag nog säga att när det gäller den grundläggande analysen av diskussionen om den gemensamma valutan håller jag fast vid det avgörande argumentet. En liten öppen ekonomi kan vara ohyggligt utsatt och kan komma att utsättas för väldiga påfrestningar.

Så här långt har det gått bra. Det har gått väldigt bra. Jag dristar mig till och med att säga att det rentav kan bero på att vi har ett bra samarbete om den ekonomiska politiken. Vi har en majoritet i riksdagen som har tagit ansvar för Sveriges ekonomi. Men att avskriva hela idén om skyddet av en större valuta i en mycket turbulent värld tror jag är lika vårdslöst som att utlova vissa räntenivåer på några års sikt. Det passar jag mig för.

Jag är glad att Peter Eriksson tar upp trängselavgifterna eller trängselskatten, vad man nu ska kalla det för. Vi får se hur det försöket avlöper. Så här långt har vi fått en illustration till vad det kan innebära. Det är ett Stockholm som fungerar bättre, ett Stockholm som blir en bättre miljö att leva i för inte minst barnfamiljer och äldre. Alla motiven för att pressa tillbaka den stora bilismen i Stockholm är hållbara. Jag har väldigt svårt att förstå dem som tror att det bara är att bygga ut trafikapparaterna så sväljer en gammal storstad hur mycket trafik som helst.

Herr talman! Trängselförsöket i Stockholm har börjat på ett mycket lovande sätt. Det är ett mycket angeläget ärende. Peter Eriksson och hans parti har spelat en mycket konstruktiv roll i det sammanhanget.
(Applåder)

Anf. 24 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! En grön politik gör skillnad både i Stockholm och i andra delar av Sverige. Jag förstår att statsministern gärna vill tala om trängselavgifterna i dag. Det var annars rätt så tufft när vi skulle försöka få igenom beslutet från början både i Stockholms stad och här i riksdagen. Det var beslut som måste fattas på två ställen. Det var förhandlingar på två nivåer samtidigt. Jag är glad att vi på båda ställena var lika tuffa. I dag är de allra flesta med och inser att det var ett riktigt beslut.

Jag tänkte komma tillbaka till räntan, penningpolitiken och valutapolitiken. Är inte ändå det vi har sett de senaste åren i grunden ett bevis för att det är viktigt att ha en penningpolitik och valutapolitik som är anpassad till det egna landet? Se vilka bekymmer och problem de har haft i Tyskland år efter år därför att de har haft en ränta som inte har varit anpassad till deras ekonomi och deras företag.

Den konkurrenskraft som de tyska företagen har förlorat har vi kunnat få i Sverige genom att den svenska riksbanken har kunnat bedriva en penningpolitik som har varit anpassad till svenska företag. Vi har i dag en stark byggkonjunktur i Sverige. Det går knappt att uppbringa en snickare längre. Det beror delvis på att vi har haft så låga räntor nu ett tag. Investeringar har kunnat skjuta fart. Arbetslösheten inom området är praktiskt taget uttraderad. Det börjar bli svårt att få tag på jobbare inom den här sektorn.

Det är en svensk riksbank, en svensk penningpolitik, en svensk valuta som har varit grunden för det. Det vore kul om ni kunde erkänna att ni hade fel och att det är bra med en svensk krona och en svensk valutapolitik även i framtiden.

(Applåder)

Anf. 25 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Det är väl bra att Peter Eriksson tar upp Tyskland som ett jämförande exempel. Därmed faller hans resonemang. De tyska problemen är inte penningpolitiska. De tyska problemen är strukturpolitiska och finanspolitiska. Man har inte skött sin ekonomi, helt enkelt. Då finns det ingen riksbank i världen som kan rädda ett land.

Det var likadant med Sverige. Vi hade en urusel borgerlig regering som körde det mesta i botten efter att några socialdemokratiska dessför-

innan inte hade skött sig så där bra de heller. Det är klart att Riksbanken då inte kunde göra särskilt mycket.

Det är först sedan vi har fått ordning på landets ekonomi och fått en tillväxt i ekonomin som man lämnar ett utrymme för Riksbanken att bedriva en penningpolitik. Det är på samma sätt i Europa. Det tyska problemet fanns också tidigare när man hade en egen riksbank. Det finns också nu. Det är strukturlpolitiskt och finanspolitiskt. Det måste vi komma ihåg.

Peter Eriksson borde tvärtom lägga debatten i den fällan och säga: Titta vad vi har gjort tillsammans som har möjliggjort för en riksbank att föra den här politiken. Det är så det hänger ihop. Det är den här församlingen som har fattat de svåra besluten. Det är ni som har tagit Sverige ur krisen. Därför har Riksbanken kunnat anpassa sin penningpolitik. Så hänger det ihop enligt mitt sätt att se det.

(Applåder)

Anf. 26 FREDRIK REINFELDT (m):

Herr talman! Valåret 2006 är här. Många hävdar att det har varit valårskänsla under lång tid. Men jag tror att vi ska respektera att för väldigt många väljare är det nu processen börjar. Det är det svåra i den tid vi lever där så många står långt från partipolitiken och känner liten igenkänning i de politiska partierna. Det handlar om att nu söka sina egna svar och sin egen väg och att leta efter ett politiskt parti och alternativ som passar just mig.

Jag tror att det kommer att bli ett sökande efter idéer och efter ledarskap. Vem ska bestämma i Sverige för de år som nu följer fram till år 2010? Men det handlar också väldigt mycket om igenkännandets glädje, att faktiskt se en politisk ledare som beskriver något som jag också känner i min vardag och de förhoppningar och problem jag när för framtiden.

För Moderaterna är frihet och trygghet viktiga utgångspunkter idémässigt. Friheten som idé har burit mitt parti under hela dess existens. Det är idén att människor utifrån egna förutsättningar och efter eget huvud ska få forma sin tillvaro och få bestämma över sitt eget liv. Det är att faktiskt känna kraften att växa i eget ansvarstagande som följer av att man får bestämma själv, att man faktiskt får bli den man vill vara.

Det är en trygghet som handlar om att jag vet att när jag blir sjuk och gammal så finns en hjälp att få. Då finns det en sjukvård som är bra och tillgänglig. Det finns en skola som vårt land kan vara stolt över, där barn lär sig att hitta just de egna instrumenten och den egna begåvningen för att kunna växa av egen kraft. Man ska känna att det förs en politik som gör att det finns en trygghet i att många kan få ett jobb.

Här skiljer sig min trygghetsvision från Göran Perssons. Göran Persson gör trygghet till en bidragsfråga. Och för många är det så i vårt land. Men det är ett alldeles för smalt perspektiv. Trygghet är så oändligt mycket mer. Den börjar mycket oftare i egna förutsättningar att kunna stå på egna ben.

Sök också efter vilket perspektiv som era förtroendevalda närmar sig makten med! Det finns de som söker makt därför att de så uppenbart blir uppspelade av att ha makt. De är så förtjusta att man ser det på dem bara de kommer in i ett rum. Vår utgångspunkt är att vi ser makten som att

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

begära mandat för att tjäna människor, inte för att härska över dem. Det är viktigt vilket perspektiv man har gentemot makten.

När det gäller ledarskap så var Göran Persson lite rolig för en stund sedan. Han satte ordet "nya" framför alla alliansens partier. Det var mycket hedrande. Jag hoppas att svenska folket hörde honom. Det finns alltså fyra partier som har förmått förnya sig. Jag kan tyvärr inte returnera vänligheten och sätta "nya" framför de tre partierna till vänster. Vänsterpartiet tror jag är i en process där man försöker bli gamla vpk. För Miljöpartiet och Socialdemokraterna känner jag ingen riktning, men inte är det nya de försöker bli.

Väljarna ska naturligtvis ställa sig frågan: Är det bra eller dåligt om partier utmanar invanda föreställningar och förmår utvecklas med sin egen tid? Eller är det bra när politiska partier står still och säger att de inte behöver utvecklas under den tid vi lever? Heder åt partier som vågar utmana – för det är oftast en svår process – invanda egna föreställningar och förnya sig för att möta den tid vi lever i och ge de svar som behövs nu! Ni hörde var de nya fanns – i det ena regeringsalternativet och inte i det andra.

Det går bra för Sverige. Men det går inte bra för hela Sverige och det går inte heller bra för alla svenskar. Det går bra för Sverige på samma sätt som det går bra för nordiska länder. Jag värjer mig lite mot bilden av att det finns en svensk modell, som är avvikande från alla andra. För mig är den ganska nordisk.

Jag har i närtid varit och gjort besök både i Danmark och i Finland. Jag besökte också partivänner under det norska valet. Valet var inte så roligt för dem. Det var en borgerlig regering som hade ungefär samma debatt och samma goda ekonomiska förutsättningar. Trots det förlorade de valet. Det är kanske någonting att tänka på, Göran Persson. Det går inte alltid som man har tänkt sig.

I Finland och Danmark förs det en likartad diskussion. Vi har små, öppna ekonomier, en förändringsbenägen industri, duktigt affärskunande och bra och kompetent arbetskraft. Det är hyggligt jämställda länder som skapar goda förutsättningar för såväl kvinnor som män. Vi har en sorts otvungenhet som jag är väldigt förtjust i och som inte gör så stor skillnad på folk och folk.

Det är på grund av allt det där som vi sjunger om vår vackra nord och hur vi önskar att både leva och dö här. Detta är mer nordiskt än svenskt. Det kan bäras i regeringsmakt av såväl vänster som höger. Det finns både borgerliga och socialdemokratiska regeringar.

En skillnad är dock hur man ser på framtidsutmaningarna. I våra nordiska grannländer pratas det mycket om globaliseringens effekter och hur vi nu ska möta dem med jobbskapande politik. I vårt land är inriktningen mer på hur vi ska dölja arbetslösheten med stora bidragssystem. Som ni hörde i inledningen i debatten ges det inga svar från Socialdemokraterna på hur jobben ska kunna växa fram.

Vi har fått ordning på många viktiga saker. Vi har makroekonomisk stabilitet och vi har god produktivitet i vårt näringsliv. Men vi saknar en bra sysselsättningspolitik. Det är ett knepigt ord det där – produktivitet. Det är inte varje dag som man känner att det är det ord som man vill använda allra mest. Men det betyder någonting viktigt; det betyder att merparten av den tillväxt som vi har och det faktum att vår ekonomi

växer kommer att vi blir alltmer effektiva när vi producerar saker. Om ni tänker efter så är det precis det som ni nu har sett tio års effekter av. Vi gör alltmer på allt färre händer. Det är så den produktivetsdrivna ekonomin ser ut.

Problemet är att den blir som en hiss – upp för några och ned för andra. Det kan ni se runtomkring er. En del märker att det blir allt högre tempo på arbetsplatserna och allt större krav och att man blir mer produktiv. Med detta följer också bättre löner och bättre livsmöjligheter, även om många säger: Glöm inte bort stressen! Glöm inte bort hur svårt det är att få livet att gå ihop! Detta är den ena utvecklingen som vi har sett under Göran Perssons statsministertid. Det är många som åker med hissen uppåt och får det bättre.

Men effekten blir också en hiss som går nedåt. Där åker de som märker att de inte får plats i den produktivetsdrivna ekonomin. Jag som just passerade 50 verkar inte räknas in, tänker de. Jag får inte riktigt plats. Och jag som är ung och som bara har min goda nya utbildning och viljan att arbeta, men ingen erfarenhet, får inte komma in. Jag som är lite sjuk ibland och som har känt av stressen sorteras bort av arbetsgivare som reagerar på en vänstermajoritet som har lagt över kostnaderna för sjukfrånvaron på företagen snarare än att de bärs av skattebetalarna, som förut. Vi sorterar bort människorna. Många åker hiss nedför.

Under Göran Perssons tid som statsminister har 500 000 människor slussats ut från arbetsmarknaden ut i bidragsförsörjning och ut i förtidspensionssystem där de sitter med små möjligheter att påverka sitt eget liv och med precis de låga ersättningsnivåer som Göran Persson säger att bara andra tänker och föreslår i Sverige. Några rör sig uppåt, andra rör sig nedåt.

Det fräcka är att Göran Persson här står och pratar om alla och tillsammans – som om han inte var i kontakt med den verklighet som den produktivetsdrivna ekonomin har skapat. Han verkar inte vara i kontakt med den tudelning av vårt Sverige – tvåtredjedelssamhället om ni vill kalla det så – som vi redan har. Det man inte ser och inte talar om, mina vänner, har man inte heller någon politik för att göra någonting åt. Det är den stora skillnaden oss emellan.

Vi har ställt oss frågan: Hur ska vi kunna skapa ett Sverige där faktiskt alla ska få komma till sin rätt? Där ska vi skapa vägar tillbaka från utanförskap, och där vägrar vi att acceptera att vi stämplar ut människor och att många ska åka hissen ned. Hur ska vi skapa ett Sverige som gör att människor får komma till sin rätt utifrån egna förutsättningar? Det är därför det är så viktigt med maktperspektivet. Börjar man hos människorna i strävan att försöka förbättra för dem eller börjar man i egen förtjusning över tabeller och siffror, berusad av makten för egen del? Det avgör vilken sorts projekt man skapar för sig själv, för sitt parti och för sitt politiska alternativ.

Vi kommer att sätta Sverige i arbete. Vi kommer att föra fram förslagen som gör att jobben växer till och som matchar människor som kommer från utanförskap så att de får en chans till att få komma tillbaka. Vi kommer att skapa en tillväxt som bärs av att fler jobba. Vi tror att det är långsiktigt. Det gäller i sättet att förstärka såväl för pensionärer som undrar om pensionen blir tillräckligt bra och om det finns en skattefinan-

siell välfärd som för alla individer som på det sättet får bättre möjligheter att påverka.

Till sist vill jag säga ett par ord om regeringsfrågan. Den är viktig i ett valår. Två stycken alternativ sägs stå mot varandra. Vi har tittat igenom lite grann hur vänsterpartierna beskriver regeringsfrågan. Utan att överdriva kan jag säga att det inte är alldeles glasklart hur de har tänkt sig.

Ni ger borgerlighetens gamla svar, det vill säga att ni säger: Vi förbereder oss inte tillsammans, men vi vill möjligen regera om det behövs efter valet. Vad som blir utfallet av det får ni se då. Det hånade ni alltid när det var borgerlighetens svar, och nu är det det svar som ni själva ger. Det är därför det blir saker som: Jo då, fler ska jobba, fast det råkade bli friår. Nej då, vi lovar att inte införa trängselskatter men så blir det så i alla fall. Det är detta som är skillnaden mellan att ge tydliga besked före valet och att inte göra det och sedan anpassa sig efteråt.

Den andra frågan gäller Vänsterpartiet och Miljöpartiet som nu ånyo reser krav på regeringsmedverkan. Menar ni allvar den här gången? Varför ska vi tro på er den här gången när ni varje gång tidigare när det till slut har gällt ändå har backat? Eller finns det nya besked som nu väntar?

Till sist: Många vill nu lämna Vänsterpartiet. I den stunden börjar Göran Persson tala om att han vill ha Vänsterpartiet. De ska nu få vara med. Mannen som just förbereder en hundramiljarders skattebomb för svenska folket inledde sin replik med att hylla Göran Persson för att han närmar sig hans perspektiv. Det är nog viktigt att ställa sig frågan om vem som regerar med vem när man ska gå till val valåret 2006.

(Applåder)

Anf. 27 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag ger Fredrik Reinfeldt rätt när han säger att det går bra för Sverige. Produktiviteten stiger. Det skapas nya jobb. Vi har en ekonomi som är i ordning. Det är rätt. När jag säger det är det skryt, och när du säger det får vi väl köpa beskrivningen av vårt land.

Sedan kan man fråga sig varför det är på detta vis. Jag har försökt ge en ideologisk förklaring till varför Sverige klarar sig lite bättre. Jag kan gärna vidga det resonemanget till att handla om de nordiska länderna. Det är samma bas, nämligen länder med en mycket hög beskattning, en stor gemensam sektor och ett gemensamt åtagande för att möta internationaliseringen. Jag kritiserar Fredrik Reinfeldt och den borgerliga högeralliansen för deras program där man tror att man skapar nya jobb genom att pressa lönerna för inkomstagare med de lägsta lönerna. På den frågan, på den attacken, svarar över huvud taget inte Fredrik Reinfeldt. Berätta varför ni ska ge er på de sämst ställda! Berätta varför det är nödvändigt att sparka på dem som redan ligger för att skaffa nya jobb! Det är det enda konkreta ni hittills har föreslagit.

Jag lyssnade mycket uppmärksamt på ditt anförande, Fredrik Reinfeldt. Du säger: Och hur ska då de nya jobben skapas? Vad jag förstod ska ni så småningom redovisa detta. Hittills är det enbart uppgörelsen i Bankeryd som är ett bidrag till den borgerliga högeralliansens regeringsprogram, och den riktar udden väldigt tydligt mot de människor som du påstår har åkt hissen nedåt. Varför ska förtidspensionärerna, om det nu är så att detta är ett utanförskap som plågar dig, bära den uppoffring som

det betyder att finansiera förmögenhetsskattesänkningen? Utveckla det resonemanget och förklara varför just attacken på dessa människor skapar nya jobb! Det är ju det som politiken handlar om.

(Applåder)

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 28 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Göran Persson, det jag gör, och som du inte har en politik för, är att jag faktiskt angriper arbetslösheten. Jag lägger faktiskt en grund för att jobben ska bli fler. Du må se förvånad ut, men det är ju så att din politik mest är inriktad på att dölja denna arbetslöshet genom att med stora volymer i arbetsmarknadsåtgärder och i stort utanförskap få det att se ut som om människor inte är arbetslösa. Det är ditt besked. Vi har inte hört ett enda förslag på hur jobben ska kunna växa till.

Du säger: Ni har bara Bankeryd. Ja, det är den största enskilda överenskommelse som någon opposition har ingått. Där finns grunderna för en jobbskapande politik, lägre inkomstskatt för låg- och medelinkomsttagare, åtstramning av bidragssystem och också ökad kontroll – någonting som du för några år sedan talade skarpt emot, men som ni numera säger förmodligen behövs. Med det matchas en politik som tar bort mycket av regelkrångel för företagare, lättar skatter som vi vet i dag påverkar företag att inte vilja växa sig större och tar bort en del av den överlastning av kostnader och ansvar som ni har gjort från skattemedel till företagare, bland annat när det gäller ersättningen för sjukfrånvaron. Vi vet att många företag använder detta som ett argument för att inte vilja växa och öka sysselsättningen. Jag har åkt runt och pratat med företagare över hela landet. Det handlar om regelkrånglet, att det är för dyrt och att det ger för lite tillbaka. Om man gör någonting åt det finns förutsättningar för att de kan öka antalet anställda.

Vi har faktiskt en unik chans nu, eftersom konjunkturen är bättre, att också få denna konjunktur att dra in människor på arbetsmarknaden som annars är dömda till djupt utanförskap med den politik du för. Stå inte här och prata dig bred för att alla ska vara med! Du för inte en sådan politik. Du har stenhårt sorterat Sverige i dem som har vunnit på produktivitetsstriderna i ekonomin och dem som blir utanför och som du nästan aldrig talar om. Du talar om dem mer som en anklagelse och som om att de bara finns i vår värld och i alliansens förslag. Faktum är att det är under din tid som statsminister som denna skarpa utslussning från svensk arbetsmarknad har skett. Och det som skiljer dig från mig är att du inte vill göra någonting åt det. Med detta är du nöjd. Det ser åtminstone inte ut som om de är arbetslösa, mina vänner, så varför prata om de stackarna? Jag kan aldrig acceptera en sådan hållning.

(Applåder)

Anf. 29 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik:

Herr talman! Moderaterna, och därmed den borgerliga högeralliansen, har inte en politik mot arbetslösheten. Ni har en politik mot de arbetslösa. Det är så det upplagt. Jag är den förste att vara djupt engagerad i kampen för full sysselsättning. Det är en svår arbetsuppgift i en värld som präglas av öppenhet och stenhård internationell konkurrens där jobb kommer och försvinner med en väldig fart. Men om man ska se dessa nya utmaningar som möjligheter får man inte rikta udden mot de arbets-

lösa som ni gör, Fredrik Reinfeldt. Då blir arbetslösheten en mara för många människor. Då blir arbetslösheten någonting som kommer att driva fram motsättningar och konflikter i samhället. Då blir arbetslösheten någonting som man döms till och som man får vara kvar i.

För vår del handlar det om att ständigt säga till människor: Ja, du kan bli arbetslös, men du lämnas inte ensam. Du tvingas inte gå ifrån huset. Du tvingas inte att överge din livsstil om du blir sjuk.

Allt detta skapar ju ångest, oro och rädsla för internationalisering och globalisering. Allt detta ligger ju i er politik. Och om man sedan skrapar lite på ytan så kommer det. Det är skattesänkningar det handlar om – den gamla högern i ny tappning. Men aldrig någonsin under min tid som partiledare uttrycks så tydligt attacken på de arbetslösa som nu. Ni har aldrig förut vågat säga att ni satsar på en låglönelinje. Det gör ni nu, och det är inget recept för Sverige. Om det inte är det jag påstår, nämligen låglönelinjen, efterlyser jag fortfarande det recept som ni vill luta er mot för att skapa jobb.

Det går bra för Sverige. Det kan gå ännu bättre, men då krävs det att vi håller ihop och att vi i solidaritet ser oss själva i andra.

(Applåder)

Anf. 30 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Göran Persson har, som brukligt i den här formen av debatt, nu förbrukat sin talartid. Han brukar göra så, och sedan får vi andra fortsätta i två timmar till. Under sina 40 minuter har han inte sagt ett enda ord om hur jobben ska bli fler i Sverige. Han har inte sagt ett enda ord, och så efterfrågar han vår plan. Den har vi redovisat i Bankeryd, och den har jag nämnt här. Det är i tydliga punkter, för att det ska bli mer lönsamt att arbeta, sänkta skatter, åtstramningar av bidragssystem, företagsskattepolitiken och också matchningsstödet och omläggningen av arbetsmarknadspolitiken. Det är en lång rad frågor som behöver förändras och utvecklas för att jobben ska växa till. Vi har redovisat det. Vi tittar på internationell erfarenhet och ser att detta kan ge jobb. Det kan ge möjligheter att komma tillbaka. Mot detta står ett parti som inte har några svar på hur jobben ska växa till.

Göran Persson visar faktiskt upp hur trygghetsfrågan kommer att se ut i valet i höst. För socialdemokratin är trygghet nu helt isolerat till vetenskapen om att jag kan bli bidragsförsörjd. Det finns ingen vision bortom bidragsförsörjningen. För mig är trygghet att veta att det jag kan duger på arbetsmarknaden och att jag har möjlighet att få jobb. För mig är trygghet att veta att det finns en sjukvård som är tillgänglig och bra för mig när jag behöver den. För mig är trygghet att veta att skolan gör att mina barn lär sig tillräckligt mycket för att rusta sig för sin framtid.

När blev trygghetsvisionen begränsad till bidragsutbetalningar i vårt Sverige? För mig är det att förminska vårt uppdrag. Jag kan inte bygga en politik så smalt. Vi måste jobba på att tillsammans sätta Sverige i arbete och lägga grund för en trygghet i alla skeden av livet så att människor kan komma till sin rätt.

(Applåder)

Anf. 31 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! De nya Moderaterna avvisar alla försök till nytänkande, till exempel idén om att skapa ökad demokrati på arbetsplatserna, idén om att demokratin ska utsträckas också till ekonomins område, idén om att kvinnors löner ska vara minst i paritet med mäns löner, idén om att alla människor ska ha rätt till tandvård utan att behöva ruinera sig och idén om en kortare arbetsdag som ger möjlighet till fritid, hem, familj och annat. Det är omöjligt. Nya Moderaterna avvisar allt nytt.

I stället vill man skapa jobb genom att ytterligare förstärka ekonomin hos de stora företagen. Sänk företagets beskattning, säger Fredrik Reinfeldt. Är det pengar som är problemet i företagen i dag, när aktieutdelningarna under förra året översteg 100 miljarder och i år beräknas uppgå till 170 miljarder? Dessa skattesänkningar ska betalas genom att de arbetslösa och sjuka inte bara tar hissen nedåt utan låses in i källaren med låga ersättningsnivåer. De sjuka och de arbetslösa ska bestraffas, och vi vet att det leder till att de som har de lägsta lönerna på arbetsmarknaden kommer att få svårare att höja sina löner. Det är Fredrik Reinfeldts recept.

Vi ska skapa nya jobb, säger du. Du har inte gett ett enda exempel på hur ett nytt jobb ska skapas. Du har bara gett exempel på hur människor ska bestraffas.

(Applåder)

Anf. 32 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Jag vill hälsa Lars Ohly välkommen tillbaka från partikongressen. Du verkar glad och uppsluppen efter detta. Det är väldigt tydligt att din syn på jobb, så som ni har etablerat den, är att det via kraftiga skattehöjningar ska kommenderas fram jobb i offentlig sektor. Och en man som tror att det är så man gör hör naturligtvis inte andra argument som handlar om hur företagandet ska kunna växa och hur man ska få en drivkraft att bli entreprenör som faktiskt startar något eget och försöker anställa fler. Det finns så att säga inte i din bild av verkligheten.

Din beskrivning av de nya Moderaterna är korrekt i den meningen att vi inte ställer upp på Vänsterpartiets program så som det har formulerats på er partikongress. Det är helt riktigt. Det märkliga är varför Göran Persson inte tydligare markerar distans mot det gigantiska utgiftskalas som ni nu förbereder för svenska folket. Maud Olofsson nämnde att det närmar sig 200 miljarder. Det är väl i alla fall entydigt så att det hamnar i 100-miljardersklassen. Det bygger väldigt mycket på precis det vi hade en diskussion om i höstas, att det ska samordnas med en politik som utsläcker grunderna för privat äganderätt och inför fondsocialism – den gamla roliga idén från 70-talet är på väg tillbaka. Ni tar upp allt gammalt dåligt kommunistiskt idégods som lämnades under 90-talet. Det kommer nu tillbaka. Och detta menar du är en förnyelse och en politik för jobb.

Jag tror att du kommer att märka att när du ska försöka ta dig in i Göran Perssons regering så blir det förmodligen så att mycket av detta måste överges. Men det vore intressant att höra vad du kommer att kräva för att ingå i denna regering. Är det så att det måste bli skattehöjningar för att de här jobben ska komma fram? Är det så att det måste bli arbetstidsförkortning för att ni ska stödja s-regeringen? Och är det så att individualiseringen, som det heter, eller kvoteringen av föräldraförsäkringen är

ett krav från er för att ingå i en regering? Det vore intressant att få veta eftersom du försöker komma in i regeringen och Persson allt tydligare markerar att du ska få vara med.

Anf. 33 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Det är intressant hur man använder orden, herr talman. Kommendera fram jobb, sade Fredrik Reinfeldt. Ja, vi har byggt upp en gemensam sektor i Sverige utifrån behov, nämligen att människor behöver sjukvård när de blir sjuka. Människor behöver barnomsorg för att kunna arbeta. Människor behöver omsorg både i början och i slutskedet av livet. Och de behoven finns kvar. Det behövs fler människor inom vården, omsorgen och skolan. Det behövs fler anställda inom offentliga verksamheter. Är det bara en förlust och en kostnad, Fredrik Reinfeldt? Nej, det är också så att offentlig verksamhet och offentliga investeringar är positiva för tillväxten. Om man skapar utrymme för offentliga investeringar och fler jobb inom offentlig verksamhet har man också skapat förutsättningar för privat företagande.

Det sambandet ser ni aldrig. Ni ser aldrig sambandet att vi genom skattepengar försöker investera i sådant som är nödvändigt för privat företagande, till exempel att de anställda ska ha en barnomsorg för att kunna gå till jobbet, till exempel att man ska kunna rehabiliteras om man blir sjuk eller arbetsskadad för att kunna komma tillbaka och till exempel genom att vi tar ansvar för de offentliga investeringar som är nödvändiga för att något företag ska kunna finnas i någon del av Sverige. Det handlar om vägar, järnvägar och telekommunikationer – investeringar som inget företag kan bära ensamt. Det perspektivet har inte Moderaterna över huvud taget, och därför står ni också tomhänta.

När det gäller regeringsfrågan går vi till val – tre partier: Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet – med en historia av överenskommelser, men vi säger också: Ni väljare kan påverka hur styrkeförhållandena ser ut efter valet. Det är inte som hos borgerligheten, där man röstar på Kristdemokraterna och får Moderaternas biståndspolitik, där man röstar på Centern och får Folkpartiets kärnkraftspolitik eller där man röstar på Folkpartiet och får Kristdemokraternas familjepolitik.
(Applåder)

Anf. 34 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Detta var nästan ordagrant det förra borgerliga svaret, som i decennier har hånats av ledande vänsterpolitiker för att vara helt otillräckligt. Ni får rösta på partier, och sedan får ni se efteråt vad det blir.

Mot detta står en väl förberedd allians för Sverige som ger väljarna entydiga svar. Man vet vilken politik man får, och man får höra om den före valdagen. Detta kommer att upprepas väldigt många gånger inför valdagen.

Du gav inte några besked om ifall det var så att det är tillräckligt viktigt för er att höja skatter för att få fram jobb, att genomföra en arbetstidsförkortning eller att styra föräldraförsäkringen för att villkora er medverkan i en regering.

Till sist: Vi har i vårt budgetalternativ skapat utrymme för att tillföra resurser så att kvaliteten och resultaten ska kunna förbättras i skola och sjukvård. Vi har tillfört resurser som säkert kommer att användas för att det möjligen också blir fler som anställs inom skola och sjukvård – jag har inga problem med det. Men jag har ju också en politik som gör att den privata sysselsättningen växer, och jag har ingen idé om att socialisera näringslivet.

Det är det som är ditt problem, Lars Ohly. Man kan inte utsläcka den privata äganderätten och tro att ingenting händer.
(Applåder)

Anf. 35 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Fredrik Reinfeldt valde att recensera övriga partier. Han vill gärna beskriva Moderaterna som förnyade och moderna, och det kan jag förstå. Men stämmer det?

Moderaterna är sedan länge det mest enkönade partiet. Inget annat parti är så mansdominerat. Det är kanske inte så modernt. Dagens Eko rapporterade nyligen att Moderaterna i valet i höst inte har en enda kandidat med utländsk bakgrund som står på valbar plats till riksdagen – inte en enda kandidat i hela Sverige. Det är därför knappast något storstads- eller Stockholmsparti i modern mening. Stockholm, Göteborg och Malmö präglas i dag av mångfalden, men i ledningen för Moderaterna ser man sällan någon som kommer från någon annan plats än de mest välbärgade och segregerade delarna av storstäderna. Moderaterna präglas inte av den svenska mångfalden – snarare motsatsen, och det skulle väl då vara en utpräglad enfald. Det kanske också är bakgrunden till att man inte har så mycket kunskap om hur Sverige ser ut utanför dessa reservat, och att man ofta får en känsla, när Fredrik Reinfeldt talar, av att han gärna beskriver sina studiebesök runtom i tillvaron i Sverige.

Det kanske inte är någon slump att partiet ägnar sig åt att voja sig över att de rikaste kommunerna i Sverige får vara med och betala så att alla kan ge en hygglig service till våra gamla och att vi har en skola som är någorlunda lika i hela Sverige.

Ledarna för Moderaterna i Stockholm, Göteborg och Malmö samlades förra veckan och sade: Stopp för den regionala fördelningspolitiken! De ser den som destruktiv och storstadsfientlig.

I dag kan man läsa i DN att det moderatledda Danderyd vägrar att låta Moderaternas täbybor parkera vid sin infartsparkering till tunnelbanan. Är det den moderata politiken i praktiken, ett slags allas krig mot alla? Är det det som är de nya Moderaterna?

Anf. 36 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Får jag bara slå fast att detta inte är en korrekt bild. Vi har personer som kommer från alla delar av Sverige som representerar Moderaterna, också här i riksdagen. Vi har människor som kommer från andra länder som representerar oss, i kommuner, i landsting och som jag hoppas ska visa sig om vi får ett bra valresultat, också här i Sveriges riksdag.

Vi har ständigt närvarande hela Sveriges perspektiv när vi utformar vår politik. Det har jag visat i praktisk handling. Det handlar inte om att resa och beskriva. Det handlar om att söka upp människor i deras vardag

och att låta det påverka utformningen av politiken. Din beskrivning i den delen är helt enkelt inte korrekt.

(Applåder)

Anf. 37 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Det är ju bra i så fall. Men menar då Fredrik Reinfeldt att Dagens Eko hade fel, att de hade räknat fel när de sade att på valbar plats finns det inte en enda kandidat i hela Sverige på Moderaternas listor som har utländsk bakgrund? Hade de fel då? Och stämmer det inte fortfarande att Moderaterna är det mest enkönade partiet i svensk politik?

Anf. 38 FREDRIK REINFELDT (m) replik:

Herr talman! Nej, det stämmer inte. Det blir en väldigt intressant diskussion om vad som är valbar plats. Det var någonting jag lärde mig väldigt snabbt när jag kom in i politiken, att här går en massa partier runt och tror att de har en massa givna mandat. Det visar sig alltid vara precis de mandat de fick i förra valet. Jag kan berätta en hemlighet för er, att det kan gå både upp och gå ned. Senast gick det ned för Moderaterna. Det har man nu räknat som valbar plats. Skulle vi gå framåt kommer det att visa sig att det bland annat öppnar möjligheter för människor som har kommit från andra länder att komma in i riksdagen. Det blir lätt så när man har backat i valresultat att det blir kvar folk som redan representerar en medan man i val där man går framåt får in många nya. Det hoppas vi att vi ska kunna åstadkomma med väljarnas stöd i höst. Då kommer det att visa sig att vi har en väsentligt bredare representation än vad som här har återgivits.

(Applåder)

Anf. 39 LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! För oss som arbetar politiskt är ju ett valår ett spännande tillfälle. Jag ser verkligen fram emot det här året. Ett val är en demokratisk högtidsstund där debatten förs och många människor dras in i samhällsarbete och i en demokratisk process. Låt oss hoppas att debatten blir så sjyst som möjligt, att vi får en ren valrörelse där väljarna kan känna att de får alternativen bra belysta.

Jag var med i Bankeryd, och jag måste väl säga att en hel del av det som har sagts om Bankerydsöverenskommelsen här känner jag över huvud taget inte igen. Det talas om skattesänkningar som är fem gånger så stora som dem vi berörde i Bankeryd, och det talas om besparingsåtgärder som jag inte alls känner igen.

Att det här valåret ska bli spännande beror också på att vi lever i en tid som är otroligt spännande. Ute i världen går faktiskt en hel del åt rätt håll. Hoten är också stora, men väldigt många människor har på senare år fått ett bättre liv ute i världen, i länder där vi kanske trodde att fattigdom på något sätt var något permanent och att hopplösheten alltid skulle råda. Sådana länder har rest sig och visat att med frihandel, marknadsekonomi och satsning på kunskap kan man komma väldigt långt.

För mig handlar det här valet väldigt mycket om hur Sverige ska rusta sig så att också vi blir vinnare i globaliseringens tid. Jag var just på en försvarskonferens i Sälen. Där talade man mycket om hur de soldater som vi skickar ut i världen på fredsfrämjande operationer ska vara så väl

förberedda och väl utrustade som möjligt. När jag satt där och lyssnade på en del inlägg slog det mig att det egentligen är en bild för Sverige över huvud taget. För det som händer där ute kan man använda just kriget som metafor.

På många sätt är det en tuff konkurrens som Sverige möter. Bilden är inte alls så rosenskimrande som Göran Persson vill måla upp den. Sverige är på intet sätt bäst i världen, inte ens bäst i Europa.

Jag tittade på statistik. I de senaste tillväxtsiffrorna per kvartal som Eurostat, EU:s statistikorgan, har tagit fram var det av de nuvarande EU-länderna 15 som hade en snabbare tillväxt än vad Sverige har, därav också några av de gamla EU-länderna. Så det är inte så att Sverige på något sätt är unikt.

Det som händer just nu är att vi har en bra konjunktur i världen och i vår del av världen. Det drar vi nytta av. Men konjunkturer kommer och går. Om man lyssnar på, jag höll på att säga Konjunkturinstitutets chef Göran Persson, så kan man tro att svenska folket ska ta ställning till om vi ska ha högkonjunktur eller lågkonjunktur. Men det röstar vi ju inte om. Vi röstar för att få fram en regering i det här landet som ser till att den långsiktiga trenden är bra för Sverige. Konjunkturer kommer och går, men utanförskapet verkar bestå i vårt land. Konjunkturer kommer och går, men vår position i välfärdsliken består. Vi har stagnerat som ett medelland i vår del av världen. Jag tycker inte att vi ska nöja oss med det. Jag är övertygad om att Sverige kan väldigt mycket bättre än så.

En nyckelfaktor i det sammanhanget är just vilka förutsättningar vi ger de svenskar som ska föra det krig vars syfte är att öka välfärden i vårt land, göra det friare och tryggare. Vilken energipolitik för vi? Vilken småföretagarpolitik för vi? Och inte minst: Vilken kunskapspolitik för vi?

I den tid vi nu lever är kunskapen den produktionsfaktor som betyder mer och mer för varje år, ja varje dag som går. Det inser man runtom i världen, men jag har en känsla av att i Sverige har de som styr ännu inte riktigt insett det.

Våra danska vänner som har tagit globaliseringen på större allvar än vad vi har gjort och tillsatt en särskild globaliseringskommission har nyligen lanserat en intressant idé. Vi har i den svenska statsbudgeten det vi kallar för gröna räkenskaper. Jag tycker att det är en bra idé att vi i budgetpropositionen redovisar politikens effekter på miljön. På motsvarande sätt har nu danskarna tänkt ha ett kompetensbokslut. Man ska försöka bedöma hur det går med kunskapen i landet. Man har insett att kunskapen är den viktigaste konkurrensfaktorn.

Jag fruktar att om vi vågade göra ett kompetensbokslut skulle det bli en hel del röda siffror. Antalet patentansökningar sjunker. Kvaliteten i högskolan får mycket kritik.

Göran Persson talade i förbigående om att vi har en export som vi får bra betalt för. Det är ett stort problem i Sverige för närvarande att vi *inte* får särskilt bra betalt för vår export. Exportpriserna har stagnerat medan priserna på importen, det vi köper, har gått upp. Många gör analysen att detta beror på att kunskapsinnehållet i den svenska exporten är för lågt. Även på den punkten skulle det bli bekymmersamma siffror i vårt kompetensbokslut.

Nu tänker en del av er: Ska han nu börja tjata om sin skola igen? Ska han ta allt det där gamla? Ja, jag ska tala om skolan. Men jag ska inte tala om gamla grejer, utan jag ska bara tala om några saker som har hänt efter det att vi hade partiledardebatt här förra gången. Då hände någonting som var lite intressant, trots allt, nämligen att Göran Persson erkände: Allt står inte väl till i den svenska skolan. Det finns en hel del bekymmer. Strax innan hade han stått i denna talarstol och läst upp en regeringsförklaring där han sade att utvärderingen av vad vi åstadkommer i den svenska skolan måste bli bättre och att vi ska ha nationella prov i årskurs 3.

Ett tag efter partiledardebatten hade så Socialdemokraterna partikongress, och där försökte man lägga om sin skolpolitik i den anda som Göran Persson hade antytt. Ibrahim Baylan var uppe och kämpade i talarstolen för en mer kunskapsinriktad politik. Men samma socialdemokratiska gräsrotter som på den förra partikongressen hade beslutat att grundskolan inte skulle ha någon utvärdering över huvud taget, höll jag på att säga, och helst skulle vara betygsfri sade nej till förslaget om nationella prov i årskurs 3.

Detta är en oerhört viktig fråga. Ytterst handlar den nämligen om: Vågar vi ta reda på vad vi åstadkommer i den svenska skolan? Har vi instrument som ser till att de som halkar efter får den hjälp de behöver?

Rädda Barnen har skrivit till oss och bett oss ta upp de utsatta barnens situation i den här debatten. Inte minst för de utsatta barnens skull är det otroligt viktigt att vi följer varje barn och ser varje individ, och det var detta man ville åstadkomma med det här förslaget. Men den högsta socialdemokratiska instansen sade nej, och Ibrahim Baylan och Göran Persson fick gå slokörade därifrån.

Sedan gick det några veckor till, och Ibrahim Baylan skulle här i riksdagen föra i land det som egentligen är det enda stora projekt han har som skolminister under denna mandatperiod, nämligen att ge Sverige en ny skollag. Detta har man hållit på med i sju år, och det är en oerhört viktig fråga. Den avgör vilka utvärderingsmöjligheter vi ska ha. Den avgör vilket stöd vi kan ge utsatta elever, dem som drabbas av mobbning eller sexuella trakasserier. Den avgör hur mycket av arbetsro vi kan åstadkomma i skolan. Nu klagar många lärare och skolledare på att man inte har några instrument att hjälpa utsatta elever eller tillräckligt med instrument för att upprätthålla arbetsron.

Men Ibrahim Baylan misslyckades också med den uppgiften. Han måste konstatera att han inte får igenom någon ny skollag. Alla de viktiga och grundläggande frågor som har debatterats på senare år om hur vi ska få en bättre skola förblir olösta.

Det har gått tre månader sedan Göran Persson sade: Det står inte rätt till i den svenska skolan. Vi måste ta tag i den delen av kunskapspolitiken och se till att vi får en bättre skola som hjälper de elever som kommer efter – men också, vill jag säga, ger utmaningar till de duktigaste eleverna så att de också känner att det är meningsfullt att fullfölja sin skolgång. Ingenting av det här blir gjort.

För mig är detta en nyckelfaktor om Sverige ska klara sig i globaliseringens tid, om Sverige ska bli vinnare eller om vi ska fortsätta att stagnera, fortsätta att bara vara ett medelbra land med stort utanförskap, hög arbetslöshet, växande klyftor och ett växande antal människor i bi-

dragsberoende. Vågar vi inte ta upp utmaningen från kunskapssamhället och se till att vi utrustar de svenskar som ska kämpa i marknadskriget där ute med mycket, mycket bättre förutsättningar kan det gå illa för Sverige i globaliseringens tid.

Den goda nyheten är dock att det i valet i september finns ett alternativ, ett alternativ som satsar på jobben och som inte minst satsar på kunskap.

(Applåder)

Anf. 40 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Vi hörde nyss Fredrik Reinfeldt säga att skillnaden mellan maktalliansen och vänstermajoriteten är att alliansen är överens i förväg om sin politik. I måndags var Lars Leijonborg och jag tillsammans uppe i Sälen och lyssnade bland annat på Fredrik Reinfeldt när han sade inte bara att Moderaterna står fast vid sitt krav på att biståndet ska minska med 8 miljarder utan dessutom att biståndssektorn har mer pengar än man kan göra av med. Vidare sade han att av återstående biståndsmedel bör en del användas för militära insatser internationellt. Detta är ju ett grundskott mot den svenska biståndspolitik, mot enprocentmålet och mot synen att fattigdomen i världen också är vårt ansvar.

Därför är min självklara fråga till Lars Leijonborg: Är ni överens om detta? Anser du också att biståndet ska sänkas med 8 miljarder? Anser du också att biståndssektorn har mer pengar än man kan göra av med? Anser du också att kvarstående biståndsmedel delvis ska användas till militära insatser?

Anf. 41 LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Det är bra att Lars Ohly tar upp biståndspolitik, för den har definitivt under åtskilliga år framåt en roll att spela i en globaliseringspolitik. Sanningen är ju att även om världen, som jag sade, på många sätt just nu präglas av framsteg finns det åtskilliga länder i världen som än så länge inte i särskilt hög grad har fått del av globaliseringens välsignelser. Där är de två vägarna framåt ökad frihandel och bistånd. Jag slår vakt om båda de framkomstvägarna. Lars Ohly tvekar ju tyvärr om frihandelsvägen och tror mer på en reglerad ekonomi, en väg som hittills inte har visat sig särskilt framgångsrik. Inte minst i de kommunistiska länder där man försökt den vägen har man fått mycket stora problem.

Men biståndet behövs. Såvitt jag förstår är också alla allianspartier överens om att Sverige ska ha en ambitiös biståndspolitik och tillhöra de länder som ger absolut mest bistånd.

När Lars Ohly talar om att biståndspengar ska användas till militära insatser är det naturligtvis en förvrängning av den synpunkt som Fredrik Reinfeldt har framfört. Vi talar då om situationer där säkerhetsläget för att en biståndsinsats över huvud taget ska kunna genomföras måste förbättras med hjälp av militär personal. Det är klart att man i sådana lägen alltid kan föra en diskussion om hur en insats ska konteras.

Som huvudprincip tycker jag att vi ska slå vakt om att biståndsanslaget ska användas till bistånd. Jag ser gärna att detta anslag är så stort som möjligt. Jag är övertygad om att alliansen kan nå fram till en kompromiss, men min utgångspunkt behöver Lars Ohly inte tveka om.

Anf. 42 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Jag blev inte riktigt klok på svaret eftersom Lars Leijonborg sade att såvitt han förstår är alla partier i maktalliansen överens om en ambitiös biståndspolitik. Det betyder ju att Moderaternas sänkning med 8 miljarder per år av Lars Leijonborg betecknas som en ambitiös biståndspolitik. Det har jag aldrig hört någon folktopistisk företrädare säga förut. Är det verkligen en ambitiös biståndspolitik att vilja sänka biståndet med 8 miljarder kronor per år?

När det gäller biståndets användning för internationella militära insatser bekostas ju det i dag över försvarsbudgeten. Det Fredrik Reinfeldt föreslog var att vi skulle ta pengar från biståndsbudgeten i stället, vilket ytterligare urholkar biståndet och minskar möjligheterna att använda de pengarna för framsteg och utveckling i länder där fattigdom råder.

Min fråga kvarstår: Är ni överens i den här frågan också? Fredrik Reinfeldt lät påskina att ni är överens om allting. Ni kommer innan valet att lägga fram en gemensam politik som omfattar alla politiska områden som väljarna får ta ställning till. Är ni överens om den här politiken också? Är det då Moderaternas politik, som Fredrik Reinfeldt så sent som i måndags kvarstod vid?

Anf. 43 LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Moderaterna anser själva att de har en ambitiös biståndspolitik. Jag tycker inte att den är tillräckligt ambitiös. Men jag hoppas att vi i samtal ska komma fram till en bra biståndspolitik, för bistånd har definitivt en roll att spela under många år framåt.

Under de år som Lars Ohly har haft inflytande och under de år Vänsterpartiet har haft ett inflytande i svensk politik, efter valet 1994, har Sveriges insatser i fredsbevarande operationer minskat mycket kraftigt. Det fanns en tid då Sverige hade ett par tusen man i blå baskrar utsända i världen för att hjälpa till att bygga fred, bygga demokrati och försvara mänskliga rättigheter. Lars Ohly har åsett hur det internationella engagemanget har minskat, och han röstade helt nyligen emot att Sverige skulle utöka sina insatser för att lösa Afghanistans problem efter taliban-regimens fruktansvärda häjningar.

För mig är det ett problem att Sverige i så hög grad har slagit till reträtt när det gäller att hjälpa till som en säkerhetsfaktor ute i världen. För mig är det angeläget att vi höjer ambitionen på den punkten. Det var ju bakgrunden till alliansens motbud i försvarsförhandlingarna. Självklart ska Sveriges internationella insatser av militär karaktär i allt väsentligt betalas över det anslaget.

Anf. 44 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Folkpartiet drar nu på med en förvalskampanj i Stockholm, har jag sett. Välkommen till trängseln, står det. Det finns en fara, kan jag berätta, att man låter sig själv dras med i sina egna hot- och konspirationsteorier om risker och hur det ska bli i framtiden. Det kan ibland vara bra att ta det lite lugnt och se hur det går.

Modern teknik och ekonomiska styrmedel hjälper oss nu att få en mänskligare livsmiljö i storstäderna. Succén med Stockholmsförsöket följer succén i London med trängselavgifter. En som har tänkt om är ledarskribenten i Expressen, tidigare svuren fiende till projektet. Han har

bytt sida och talar nu om en succé. Vägarna går äntligen att använda, skriver P.M. Nilsson. Kaoset uteblev i kollektivtrafiken. Det är dags för borgarna att ompröva sina argument. Slarva inte bort Stockholm i populistiska argument mot biltullarna, säger Expressen.

Till alla dem som har talat om att man borde ha haft folkomröstningen före försöket, som Folkpartiet, kan vi nu säga att då hade kanske lögnerna, olyckskorparna och dumheten fått vinna. Hade det verkligen varit mer demokratiskt om Moderaternas, Folkpartiets och Motormännens kaosteorier om enorma problem på vägarna och i kollektivtrafiken hade fått fortsätta stå som sannolika och omöjliga att bevisa, eller bluffen om 4 miljarder i kostnader, när det i själva verket handlar om något helt annat?

Anf. 45 LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! De som berörs av det här försöket ska ju få rösta om det. Vi kan väl se vad de tycker innan vi drar alltför långtgående slutsatser. Miljöpartiet har ju varit med på att de som framför allt har fördelar av försöket, nämligen de som bor inne i staden och får färre bilar, får rösta. Men kommunerna runtom Stockholms innerstad, som får betala det här experimentet, vill ju också ha ett ord med i laget. Alla de löntagare som nu har fått väsentligt försämrad månadsekonomi – det kommer de att märka om ett par dagar när de ser hur mycket autogiroet har dragit för trängselavgifter – kanske inte är lika förtjusta i det här som Peter Eriksson. Vi får väl avvakta lite grann med hur det här slutar. Vi har inte sett slutet än.

Det känns bra att kunna ägna tid åt Peter Eriksson. Nu när statsministern har dragit sig tillbaka ur debatten finns det ju tid att ägna åt Miljöpartiet.

Jag vill säga att vi liberaler aldrig har tvekat om att marknadsekonomiska metoder har genomslag. Det finns massor av samhällsproblem som man kan lösa med en höjd skatt, om man får tro kritikerna på väns-terkanten.

Vi menar ju att Stockholms trafikpolitik har missköts under årtionden. Och nu får löntagare i förorterna betala priset för de försyndelserna. Vi har andra idéer, och när människorna i Stockholms län får ta ställning tror jag att de kommer att föredra Folkpartiets politik.
(Applåder)

Anf. 46 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Ett problem för Lars Leijonborg är ju att det inte alltid riktigt räcker med att ha fina idéer. Man måste också kunna genomföra dem. Ni har haft möjligheten. Ni har styrt i Stockholms stadshus. Ni har haft regeringsmakten här under många år. Inte har det hänt någonting.

Handelskammaren i Stockholm räknar tvärtom ut att innan det här försöket kostade köerna och trängseln på vägarna i Stockholm mellan 3 och 8 miljarder kronor varje år. Det är människor och företag som får betala de här kostnaderna, varje år.

Att bygga nya vägar, kringleder och nya motorvägar, kostar mellan 30 och 40 miljarder kronor. Det är enorma pengar som svenska skattebetalare ska betala om man ska göra någonting annat. Men det gäller i så fall att göra någonting annat, inte bara prata.

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Nu gör vi någonting. Vi visar att det går att förändra med ganska enkla medel. En tia eller tjugo kronor i avgift är för de flesta rimligt. Människorna som bor utanför Stockholms kommun, i länet, säger du är de som får betala det här och är de som har de stora problemen. Faktum är att 75 % av dem som bor utanför Stockholms stad och arbetar inne i staden åker kollektivt. De förlorar inte på det här.

Era dekaleringar i tunnelbanan, Välkommen till trängseln, stämmer inte. Det fungerar i tunnelbanan. Pendeltågen fungerar hyggligt. Det här handlar om moderna ekonomiska styrmedel för att få samhället att fungera. Varför kan ni inte köpa det? Varför måste ni stå kvar i ett gammaldags tänkande som inte hör till en modern politik för att lösa miljöproblemen?

Anf. 47 LARS LEIJONBORG (fp) replik:

Herr talman! Den här regionen har under mycket lång tid haft ett parlamentariskt problem, nämligen att det block som vill styra staden har varit beroende av ett litet vågmästarparti av miljöpartikaraktär. Detta lilla parti har koncentrerat sina parlamentariska ansträngningar på att stoppa infrastrukturinvesteringar. Det är något omoget för det parlamentariska systemet i huvudstaden att inte ha kunnat eliminera Miljöpartiets och tidigare Stockholmspartiets inflytande. Det är ett demokratiskt problem att den socialdemokratiska ledaren i Stockholm satt i tv före valet och sade: "Det blir inga biltullar." Sedan är hon ändå så angelägen att regera att hon bryter det löftet för att ge ett nytt löfte till Peter Eriksson om att stockholmarna ska betala. Nu ska en bompeng införas, som om det skulle vara så förfärligt modernt. I stället för att investera sig ur problem ska man reglera sig ur problem. Det är inte den lösning som ligger närmast till hands när man identifierar ett problem i en modern, dynamisk storstad.

Men låt oss se. Jag tror att det finns bättre lösningar på problemet. Jag är inte emot marknadsekonomiska metoder, och jag kan tänka mig städer i världen som behöver biltullar. Inte minst med tanke på det demokratiska debacle som föregick försöket kommer jag att rösta nej.

(Applåder)

Anf. 48 GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det närmar sig valet, som det har sagts flera gånger tidigare. Ett budskap som vi kommer att få höra många gånger om är att alla ska med. Så enkelt är det. Det är det budskap som Socialdemokraterna kommer att trumma in under valrörelsen. Frågan är då hur det PR-konsultade budskapet fungerar gentemot den verklighet vi människor lever i.

Ett är uppenbart: Många ska med vare sig de vill eller inte. De som skulle vilja se en annan lösning när det gäller barnomsorgen och kunna tillbringa mer tid med sina barn och så vidare ska tryckas in i den mall som Socialdemokraterna har skapat – alla på precis samma sätt.

En del ska med genom att de drivs från sina hus på grund av en orimligt konstruerad fastighetsskatt. Det innebär att människor med små inkomster drabbas av en skatt på inkomster de inte har. De ska också med. Så enkelt är det i Socialdemokraternas Sverige.

Alla ska med. Men bensinskatten och nya rekordnivåer på bensinen gör att en del barn knappast har råd att ta sig till träningen eller bortamat-chen. Det är frågan om de kommer med.

Alla ska med, men inte ute i friska luften. Det gäller många av de äldre som inte har tillgång till tillräckligt mycket personal för att de ska få komma ut och andas frisk luft utan tvingas sitta inne dag ut, dag in – kommuner har inte råd att anställa.

Många arbetslösa lämnas utan möjlighet till den tillfredsställelse det innebär att kunna försörja sig själv och ha ett jobb att gå till.

Alla ska med – om de kan. Många väntar i jättelånga vårdköer. Det är årslånga köer till förhållandevis enkla operationer. De skulle vilja vara med, men i Socialdemokraternas Sverige kan de inte vara med.

Socialdemokraterna står i varje valrörelse upp som ett alldeles nytt parti. Partiet har inte haft ansvar för någonting, har inte på något som helst sätt varit delaktigt i utformningen. Men vi ska ändå minnas att det är det parti som har styrt vårt land de senaste tolv åren. Det är det parti som i 65 av de senaste 74 åren – eller något sådant – har utformat vårt land och därför är ansvarigt för hur Sverige ser ut i dag. Det kan ta åt sig äran för en del som är bra, men det går inte att smita undan de för många människor mycket tydliga bristerna.

Jag hoppas i det kommande valet att svenska folket ska säga: ”Vi vill inte vara med längre. Ni ska bort. Så enkelt är det.”

Alla kommer inte med med den socialdemokratiska politiken. Jag har svårt att begripa varför man säger nej till, till och med vägrar att diskutera, Kristdemokraternas fullt ut finansierade förslag om att ta bort fastighetsskatten. Den är ett jätteproblem för många människor med små inkomster. Varför säger man nej till en värdighetsgaranti inom äldreomsorgen? Den skulle garantera de äldre det vi tycker borde vara självklart men som skulle innebära en revolution i många människors tillvaro. Varför fortsätter man att omyndigförklara föräldrarna? Det är vad som sker när man säger att alla ska behandlas på precis samma sätt, oavsett behov, oavsett förutsättningar, oavsett egna önskemål.

Frågorna kräver svar, Göran Persson. Så enkelt är det. Det finns många fler svar som vi borde få från socialdemokratiskt håll. Det går naturligtvis inte för Göran Persson att inför valet avfärda regeringsfrågan. Det vore naturligtvis ett förakt för väljarna, som har ett berättigat krav att få reda på hur ert regeringsalternativ ser ut.

Som vi har hört tidigare har Vänsterpartiet nyligen avhållit en kongress. Kanske den borde ha hållits några veckor tidigare. Där var fullt med rödklädda tomtar som delade ut paket. Det fanns ingen gräns för de gåvor som fördelades i det sammanhanget. Det gällde till exempel kravet på 200 000 nya jobb inom offentlig sektor. Det är naturligtvis ett helt orealistiskt krav, om man inte tillåter den privata sektorn att expandera. Är det någon som tror att det skulle ske i Vänsterpartiets Sverige? Nej, jag skulle inte tro det.

Till Vänsterpartiets partistyrelse omvaldes Sveriges främsta Kubakramare Eva Björklund. Hon är den främsta försvararen av Fidel Castros förtryck på Kuba. I andra partier hade tillskyndare av diktatur och förtryck naturligtvis kastats ut bums. I Vänsterpartiet väljs man in i partistyrelsen.

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Göran Persson vill inte lämna besked om ifall det här partiet ska ingå i en regering efter nästa val. Men han lämnade i alla fall ett besked i ett nyhetstelegram förra veckan: "Det känns som Lars Ohly nu är partiordförande i vänsterpartiet."

Ja, det har vi andra känt på oss ganska länge. Vi har varit varse det sedan den kongress där Lars Ohly valdes. Men det nya är att Lars Ohly nu gör anspråk på att Vänsterpartiet ska in i regeringen efter nästa val – om olyckan skulle vara framme. Det är naturligtvis på sitt sätt inte särskilt konstigt att Göran Persson värjer sig från att behöva besvara frågan om hur en regering ska se ut efter nästa val om det blir en vänstermajoritet. Han säger att det är "ett meningslöst sällskapsspel" att resonera om det. Man kan förstå att han inte vill resonera om hur det alternativet ser ut, det vill säga det faktum att vi efter nästa val kan ha kommunister i Sveriges regering. Jag tror att de svenska väljarna förväntar sig svar på frågan.

Det finns ett alternativ som heter Allians för Sverige. Det är fyra partier i ett allt närmare samarbete som formulerar mer och mer av gemensamma tag. Och det finns ett alternativ som vi inte vet hur det ser ut. Knappast någon – i alla fall inte i vårt land – tror att Socialdemokraterna ska få egen majoritet i nästa val.

Nu säger Miljöpartiet och Vänsterpartiet att de vill in i regeringen nästa gång. Hur ser ert regeringsalternativ ut? Vilka partier är det? Hur ser den politik ut som ni ska föra tillsammans efter nästa val?

Göran Persson har ägnat en del tid åt att lägga ut dimridåer om vad som hände i Bankeryd vid det möte som Allians för Sverige hade. Där var det fyra partiledare som möttes. Vad jag kan minnas var inte Göran Persson i de närvarandes skara. Där formulerades en politik som ligger en bit ifrån den som vi har fått höra beskriven här av Göran Persson.

För den som är intresserad finns den överenskommelsen att läsa. Den tar sikte på det faktum att för få människor i vårt land har jobb, att vi måste ha en ny politik som gör att fler människor har ett arbete att gå till. Det är så vi får pengar till att bygga välfärden. Det är så vi får en situation där det finns fler människor som arbetar inom äldreomsorgen, fler poliser, ett försvar som är värt namnet etcetera. Det hänger ihop. Den politiken presenteras där.

Här har Göran Persson försökt ge bilden av att det innebär skattehöjningar för pensionärer. Nej, det gör det naturligtvis inte. Men det är rätt att säga att vi har genomfört skattesänkningar för framför allt låg- och medelinkomsttagare som gör att det kommer att löna sig att arbeta mer. Det kommer naturligtvis att innebära en vinst för de personer som får ett större utrymme att bestämma om sina egna liv. Men det gör också att fler människor kommer i arbete. Med fler människor i arbete får vi en högre tillväxt. Med en högre tillväxt säkrar vi också framtidens pensioner.

Äventyret är om en röd regering får fortsätta, där Vänsterpartiet ska diktera hur den ekonomiska politiken ska se ut. Ja, då finns det skäl att ifrågasätta hur morgondagens pensioner kommer att se ut.

Herr talman! TCO har gjort beräkningar som visar att det behövs 300 000 nya jobb i Sverige för att vi ska kunna klara vårt välstånd och för att människor ska kunna komma i jobb och känna den tillfredsställelse som det innebär att försörja sig själv och vara delaktig i en arbetsgemenskap. TCO har också visat, vilket jag tycker är mycket intressant,

att inte fler företag än tidigare lämnar vårt land, att inte fler människor än tidigare avskedas för att företaget upphör eller säger upp personal. Det nya som har inträffat är att det skapas för få nya företag för att det ska finnas jobb för alla.

Nyckeln är naturligtvis att skapa en miljö för nya entreprenörer. Det finns för få arbetsgivare i Sverige, och det måste insatserna riktas in på. Jag tror att det med rätt fokus går att kanske inte åstadkomma underverk men åtminstone storverk på det här området. Vi behöver mer av forskning och utbildning. Vi behöver ett bättre samband mellan högskola, universitet och näringsliv. Vi behöver skatteförändringar och hårda tag mot det växande regelkrånglet. Varför inte öppna upp tjänstesektorn, där många av morgondagens jobb kommer att finnas, med rätt politik, satsa på de gröna näringarna, skapa möjlighet för avknoppningar inom offentlig verksamhet och, förstås, avskaffa arbetsgivarnas sjuklöneansvar?

Detta är nyckeln till det Sverige som vi vill se i morgon, med fler människor i arbete, med mer pengar till offentlig sektor, genom större skatteinkomster – inte genom högre skattesatser, utan genom att fler människor har ett arbete att gå till.

Vi kristdemokrater vill införa en värdighetsgaranti som garanterar att den äldre ska kunna känna sig ompysslad, att personalen har tid och möjlighet att ge den enskilde omsorg, hjälpa till med matning och vätska och se till att ingen ska behöva dö i ensamhet på våra äldreboenden – det är ett förfärligt faktum att många dör i ensamhet. Man ska också ha möjlighet att komma ut.

Vi kommer att fortsätta att tjata om den här värdighetsgarantin, och jag har väldigt svårt att begripa varför Socialdemokraterna inte vill medverka till att införa den. Punkterna verkar enkla, men i sig skulle detta innebära en revolution för väldigt många människor som har hamnat på samhällets skuggsida.

(Applåder)

Anf. 49 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi har efter hårda förhandlingar och ett brett opinionsarbete ute i samhället fått ett litet trendbrott i den svenska flyktingpolitiken. Efter budgetförhandlingarna i höstas kunde vi för första gången på mycket länge säga att nu har vi en majoritet i den svenska riksdagen som skriver under på en lag som ger tusentals barn och barnfamiljer rätt att stanna i Sverige – människor som länge har farit ohyggligt illa, varit gömda i källare och uthus, i rum med neddragna gardiner, många rädda människor.

Åtta av tio har fått stanna i de beslut som har tagits hittills. Vi vet inte slutresultatet ännu, men hittills har det gått väldigt bra. Många människor har fått hjälp och kan gå ifrån sina gömställen och komma in i ett mer normalt, värdigt liv.

Personligen tycker jag att det här är värt alla trötta och sena kvällar, alla helger och all skit som man ofta får ta när man tar på sig ett politiskt uppdrag och är beredd att sticka ut hakan.

Jag vill ställa en fråga till dig, Göran Hägglund.

Vi lyckades efter mycket om och men få med oss Socialdemokraterna på att ta ett ordentligt steg framåt för att de flesta av de gömda flyktingbarnen och familjerna skulle få stanna. Ni fick inte med er Moderaterna.

Vad är det som säger att ni kan få med er Moderaterna på en mer human flykting- och asylpolitik efter valet när det inte gick före?

Jag tycker också att det verkar lättare för er att enas kring nedskärningar för de mest utsatta, för sjuka och arbetslösa – ni skär också ned på biståndet, såg vi nyligen en diskussion om – än att enas kring humanitet och anständighet bland de fyra borgerliga partierna. Stämmer det?

Anf. 50 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Tack för de frågorna, Peter Eriksson. De är oerhört angelägna. I en alltmer internationaliserad värld kommer vi att få se alltmer av händelser som påverkar också oss i Sverige. Till det hör förstås att människor kommer att flytta sig från hemländer efter förföljelse i händelse av krig och så vidare. Därför är det också väldigt viktigt att Sverige i alla internationella sammanhang verkar för att förebygga flyktingströmmar, se till att vi undviker krig och konflikter och att Sverige deltar fullt ut i de internationella sammanhangen.

Kristdemokraterna, Miljöpartiet, Folkpartiet och flera andra partier har arbetat länge för att få en mer generös flyktingpolitik i Sverige. Göran Persson använde i sitt inlägg tidigare ett uttryck som jag tycker var bra: att se sig själv i andra. Och så är det när det gäller flyktingpolitiken, att det kunde ha varit du eller jag som kommit hit, kunde ha varit våra barn som flydde. Där är det för oss som kristdemokrater en självklarhet att ha en generös inställning.

Efter många om och men kom vi också att få beslut som innebär förbättringar – allt är inte bra på det här området – och att väldigt många av dem som har levt gömda i vårt land har fått möjlighet att stanna. Jag vill att Sverige fortsatt ska ha en generös flyktingpolitik.

Det här området tillhör dem som vi ännu inte har börjat utarbeta en gemensam politik för mellan allianspartierna. Men Peter Eriksson kan vara helt säker på att Kristdemokraterna kommer att fortsätta att arbeta för en politik där vi ser oss själva i andra.

(Applåder)

Anf. 51 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att Kristdemokraterna ställer upp på en mer human flyktingpolitik. Det är jättebra. Men problemet är, som sagt, att hittills har det inte gett något intryck på de andra partierna, framför allt inte på Moderaterna. De driver fortfarande sin tuffare, hårdare och mer omänskliga flyktingpolitik.

Jag tycker att det är ett problem. Jag antar att också Göran Hägglund tycker att det är ett problem. Och man får väl anta att de dominerande efter valet får mest inflytande över politiken.

Ibland kan ett mindre parti – jag har varit med om det själv – ha ett lite större inflytande. I den här frågan lyckades vi få ett lite större inflytande än vad som kanske motiveras av de 4–5 % som vi fick i valet. Det handlar om att man måste visa engagemang och målmedvetenhet och visa att detta är en av de allra viktigaste frågorna som man driver.

Jag har hittills inte upplevt att Kristdemokraterna har sagt att detta är en av de frågor som de prioriterar i valet och i förhandlingarna med Moderaterna. Men det kanske ändras.

Herr talman! Jag kan försäkra Peter Eriksson att detta är en av de frågor som Kristdemokraterna prioriterar och har prioriterat. Vi har arbetat länge för att Socialdemokraterna skulle vika sig och ge människor en möjlighet att stanna i vårt land och att vi skulle kunna återupprätta den mer humanitära politik som Sverige har haft genom åren men som tyvärr gjorde halt under en längre tid. Och det drabbade väldigt många enskilda människor på ett förfärligt sätt.

Jag är glad över att Socialdemokraterna till sist gav vika under det tryck som fanns. Vi får en ny och rimligare hantering av de ärenden som ska behandlas, de ärenden bakom vilka det döljer sig enskilda människor som du och jag.

Kristdemokraterna kommer att fortsätta att arbeta för att Sverige ska ha en generös och öppen hållning och att människor som flyr undan krig och förföljelse kan känna att Sverige är en plats dit de kan komma och få hjälp. Det tror jag nämligen är vad vi själva förväntar oss att vi ska få hjälp med om det olyckliga skulle hända just oss. Och jag är säker på att Allians för Sverige också kommer att driva en generös flyktingpolitik men också en väldigt aktiv säkerhetspolitik och en aktiv politik när det gäller Sveriges ageranden på den internationella arenan, där jag tycker att Miljöpartiet har tillkortakommanden och ser lite ensidigt på det hela och inte vill att Sverige ska delta fullt ut i alla sammanhang. Jag vill se mer av en aktivistisk utrikespolitik där Sverige är mer aktivt och också förebygger.

(Applåder)

Herr talman! Det finns många uppgifter för demokratin och politiken i vårt land och för den politiska vänstern i vårt land. När vi ser att tillväxten inte nödvändigtvis ger fler arbeten måste vi bekämpa arbetslösheten än hårdare. När vi ser att de behov som medborgarna har rätt att kräva att de tillgodoses av den offentliga verksamheten inte tillgodoses, då måste vi också se till att resurser tillförs så att fler kan anställas inom vården, inom skolan, inom kulturen, inom barnomsorgen och inom äldreomsorgen. Därför har Vänsterpartiet sagt att det krävs 200 000 nya jobb i offentlig verksamhet, inte som något slags sysselsättning utan därför att behoven finns och därför att det dessutom är tillväxt drivande för hela samhället.

Därför har vi en politik som också ifrågasätter de regler som en majoritet i den svenska riksdagen har varit överens om och som gör det svårare för småföretag att anställa, till exempel att man har infört en sjuklöneperiod. Vi tycker att det är vansinnigt att små företag ska behöva bära kostnaderna för de anställdas sjukdom eftersom ett litet företag kan drabbas oerhört hårt och därför många gånger avstår från att anställa i stället för att se till att fler kommer i jobb.

Vi kräver ett investeringsprogram för miljövänliga investeringar. Vi kräver ett investeringsprogram för bostadsbyggande därför att vi ser problemen. Bostadsbristen och bostadslösheten är stora i ett flertal av Sveriges kommuner, inte bara i storstäderna. Och framför allt drabbas väldigt många ungdomar av att det finns små möjligheter att i dag få ett förstahandskontrakt och en hyresrätt till en rimlig kostnad.

Vi kräver fysisk anpassning för funktionshindrade, så att trösklarna bokstavligen tas bort i vårt samhälle. Vi säger: Inga fler privatiseringar. Stopp nu för avregleringar. Stopp nu för utförsäljningar av gemensam egendom eftersom de bara har lett till mer marknadstänkande som i sin tur har lett till sämre och dyrare service och sämre villkor för dem som arbetar inom olika branscher. Vi ifrågasätter åttatimmarsdagen som norm.

Vi tar på oss uppgiften att avskaffa lönediskrimineringen av kvinnor och se till att kvinnors löner höjs. Vi avvisar ett samhälle där rättigheter-na är förbundna med kön eller etnicitet eller någonting annat där människor inte behandlas på lika villkor. Och därför bekämpar vi stenhårt både den öppna och den dolda rasismen.

Vi slår vakt om och vill utveckla det system med kollektivavtal på svensk arbetsmarknad som innebär att de anställda i företagen har möjligheter till ett inflytande, i motsats till den politik som förs inom den europeiska unionen där man ständigt ifrågasätter arbetarnas och löntagarnas rättigheter och möjligheter till inflytande men också den politik som bedrivs av den borgerliga maktallians som vill se sig själv i regeringsställning efter valet.

Vi är mycket hårda kritiker till det pensionssystem som Socialdemokraterna och de fyra borgerliga partierna gemensamt bär ansvar för och som har lett till att en stor del av Sveriges löntagare kommer att få en pension som är långt under den som de skulle ha fått med det gamla ATP-systemet.

Vi tar på oss uppgiften att ställa om samhället från fossila bränslen till mindre miljöbelastande alternativ och säger att förbrukningen av fossila bränslen inom 15 år ska ha minskat med 80 %.

Vi ifrågasätter den odemokratiska makt som följer av ägandet i samhället och som leder till att beslut som påverkar hundratals och kanske tusentals människors liv och arbete kan tas i slutna styrelserum.

Vi vill öka rättvisan i samhället genom att skärpa progressiviteten i skattesystemet, så att de som tjänar allra mest får bidra mer till det gemensamma. Och det är ännu mer angeläget när vi ser att direktörlönerna återigen har flutit i väg. Under de senaste två åren har direktörernas löner ökat med 33 %. Det finns inte en löntagare i Sverige som har fått en löneökning på ens en femtedel av det.

Vi vill bekämpa skattefusk och den ekonomiska brottsligheten eftersom de leder till att resurser undandras från det gemensamma, resurser som skulle kunna användas till reformer, till exempel till en tandvårdsförsäkring värd namnet och som innebär att alla har möjlighet att laga tänderna och att alla har möjlighet att gå till tandläkaren och aldrig avstår av ekonomiska skäl. För att det ska bli möjligt krävs det att sjukvårdens högkostnadsskydd gäller även tandvården.

Vi tar på oss uppgiften att bekämpa mäns våld mot kvinnor, att förstärka kvinnojourerna och att ändra de attityder i samhället som gör att män i dag ibland tar sig rätten att diskriminera och till och med utsätta kvinnor för våld.

Vi säger att kampen mot brottslighet och terrorism aldrig får övergå i att rättssäkerhet och integritet sopas undan. Det är vad som sker i dag genom den socialdemokratiska regeringens agerande med stöd av de borgerliga partierna där man följer en lagstiftning som innebär att man

ska registrera Internettrafik, registrera e-post, registrera telefonsamtal och dessutom ha rätten att avlyssna människor utan att det finns misstanke om brott. Det är en utveckling som är farlig därför att den innebär att vi påstår oss försvara rättssamhället men att vi gör det genom att minska rättssäkerheten.

Vi står för en internationell solidaritet som innebär att vi inte ställer oss bakom EU:s och USA:s ekonomiska politik, handelspolitik eller den politik som leder till att andra länder tvingas att acceptera orättvisa tullar och orättvisa handelsregler för att USA och EU ska kunna behålla sina egna marknader och sin egen produktion.

I dag bestämmer 20 % av jordens befolkning över 90 % av de samlade tillgångarna. I det perspektivet blir det helt nödvändigt att föra en politik som bekämpar fattigdomen, som utvecklar biståndet men som också tar kamp mot dem som har den självpåtagna rätten att vara världspoliser och självpåtaget vill bestämma vilka diktaturer som ska falla och vilka som ska få vara kvar. Därför står vi för en mycket hård och konsekvent kamp mot USA:s ambitioner att sätta folkrätten åt sidan och själva bestämma när militärt våld får användas i internationella konflikter.

Vi stöder Palestinas, Västsaharas och Iraks folk i kampen mot ockupation därför att vi ser att ockupationerna är folkrättsligt vidriga och dessutom leder till underordning för människor.

Vi är motståndare till att Natomedlemskap förs upp på dagordningen av det enkla skälet att det skulle innebära att vi underordnar oss en strategi där Sverige blir en del av USA:s kamp mot länder som vågar ifrågasätta USA:s självpåtagna roll.

Vi står för skuldavskrivning och rättvis handel, och vi står för en mycket stark kritik mot en europeisk union som alltmer har tagit sig rätten att bestämma över människor, mot människors vilja, utan demokratisk förankring och som har lett till att vi har fått ett grundlagsförslag som ytterligare skulle överföra makt från nationella parlament till EU:s institutioner. Nu har det tillfälligt fallit tack vare folkomröstningarna i Frankrike och Nederländerna. Vi kommer att bekämpa varje försök att få Sverige att acceptera ett nytt grundlagsförslag som innebär mer makt till EU.

Vi tror att det här är möjligt. Vi tar på oss uppgiften att förändra. Vi säger inte att politiken är maktlös. Vi säger: Det handlar om oss. Det handlar om att vi människor tar oss an uppgiften att förändra, att vi gemensamt ser till att Sverige blir rättvisare, mer jämställt och mer jämlikt och också en aktör i världen för rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Vi gör det därför att det är nödvändigt, och vi gör det därför att det är möjligt.

(Applåder)

Anf. 54 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Jag har två enkla frågor. Jag skulle vilja be Lars Ohly att förklara för mig vad det är som gör att Vänsterpartiet har en sådan kultur att man i partistyrelsen väljer in en person som öppet försvarar ett land som gör sig skyldigt till förtryck och diktaturfasoner och som, när kritik riktas mot landet, säger att Amnesty ljuger, att det inte förekommer sådana förhållanden i diktaturlandet Kuba. Vad är det som gör att en sådan person inte kastas ut ur partiet utan snarare alltså väljs in i partistyrelsen?

Vänsterpartiet säger att det ska till 200 000 nya jobb i offentlig sektor, samtidigt som man har en politik som går ut på att begränsa den privata sektorn, förstatliga verksamheter och därmed få en minskande privat sektor. Hur går det här tänkandet ihop? Hur får man pengar och resurser för en kraftig utökning av offentlig sektor med en kraftigt minskande privat sektor? Förklara det för mig, Lars Ohly.

Anf. 55 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Under uppbyggnaden av Välfärds-Sverige ägde vi gemensamt väsentligt mer än vad vi gör i dag. Vi hade råd att bygga upp en gemensam sektor. Vi förde en politik som utjämnade köns- och klasskillnader. Vi nådde inte ända fram, men vi nådde en bra bit på vägen, samtidigt som vi ägde naturresurser gemensamt. Vi hade statliga företag som drev järnväg, postverksamhet, hade eltillgångar med mera. Detta är alltså en omöjlighet i Kristdemokraternas Sverige. De privatiseringar, utförsäljningar och avregleringar som ni har stått bakom har lett till att det har blivit svårare att använda politiken som förändringsmedel, svårare att ta miljöpolitiska hänsyn, svårare att ta regionalpolitiska hänsyn, svårare att bekämpa klass- och könsskillnader. Vi har tagit på oss uppgiften att göra just det. Därför är det ingen motsättning i fråga om att skapa förutsättningar för mer privat företagande genom att offentliga investeringar ökar, genom att offentlig sektor också expanderar.

När det gäller vilka som blir invalda i Vänsterpartiets partistyrelse har vi den enkla principen i Vänsterpartiet att demokratin råder. De som får röster blir valda. Jag tycker att din svartmålning av Eva Björklund är felaktig och kränkande. Jag har pratat med Eva Björklund, och jag är inte överens med henne i alla frågor. Jag har en mycket mer kritisk syn än hon på utvecklingen på Kuba, men beskriv inte henne som någon diktaturkramare. Hon har vid ett flertal tillfällen mycket tydligt markerat att det finns oacceptabla övergrepp mot mänskliga rättigheter och demokrati i det kubanska samhället. Vill du ta en debatt med henne är det bara att göra det, Göran Hägglund.

Anf. 56 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik:

Herr talman! Jag har tidigare förstått att Vänsterpartiet vill ha mer av statligt ägande. Jag delar naturligtvis inte uppfattningen att det ligger i Sveriges intresse, att det kommer att leda till att vi får nya och växande företag som i sin tur leder till att fler människor kommer i arbete och som gör att vi kan anställa fler inom offentlig sektor.

Lars Ohly vill ha mer av statligt ägande. Jag delar inte uppfattningen, men jag konstaterar att det är vad Vänsterpartiet vill. Då är frågan: Hur får man fram mer resurser till kommunerna om det ska anställas människor för i storleksordningen 100 miljarder kronor? Varifrån kommer de pengarna – bara genom att staten äger mer?

Det måste väl ändå vara så – och det sambandet är för mig ganska klart – att det fordras fri företagsamhet för att få fram nya jobb. Genom att människor kommer i arbete ökar skatteintäkterna. Om detta samband inte fungerar i Lars Ohlys värld skulle jag vilja ha en förklaring på hur man får fram 100 miljarder kronor för att anställa 200 000 personer i offentlig sektor.

När det gäller min fråga hur det kan komma sig att tillskyndare av diktatur och förtryck väljs in i Vänsterpartiets partistyrelse svarar Lars Ohly att ”demokratins råder”. Ja, låt oss hoppas att den fortsätter att råda, att de krafter som håller diktaturer under armarna inte får ett större inflytande i svensk politik. Jag är bekymrad för en sådan utveckling som kan innebära att vi efter nästa val, om olyckan är framme, har kommunister i Sveriges regering.

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

Anf. 57 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Det är ett oerhört svaghetstecken hos Göran Hägglund att inte kunna diskutera i sak vad jag tycker om Kuba, vad jag tycker om brott mot mänskliga rättigheter i olika delar av världen och vad jag tycker om den politiska utvecklingen både i världen och i Sverige. Han försöker avfärda det genom att etikettera. Det är en oerhörd svaghet, Göran Hägglund.

Sedan handlade det om det offentliga ägandet. Ja, vi är besjälade av tanken på att vi behöver äga mer gemensamt för att kunna använda resurserna gemensamt. De avregleringar och de utförsäljningar som har gjorts har inte lett till att det har blivit bättre service eller billigare för konsumenterna eller till att vi har fått ett ökat inflytande – tvärtom. Varför skulle bara privat ägda företag kunna ge lönsamhet? Det stämmer för övrigt inte. Vi har LKAB, Vattenfall och en mängd olika företag som i dag inte är privatiserade och som ger överskott. Vi har löntagarägda företag som mycket väl skulle kunna ge överskott. Varför är du så begränsad i din tanke att du tror att enbart det stora kapitalet kan driva verksamheter med vinst? Vinsten kan dessutom bli större om samhällsnyttan kan sättas in i ett perspektiv där den företagsekonomiska nyttan inte allenarådande tillåts bestämma utrymmet.

Anf. 58 MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Att Vänsterpartiet har haft kongress har vi märkt. Där har man också diskuterat den nya ekonomiska teorin. Jag är rätt nyfiken på den, måste jag säga. Alla vi andra tror ju att det börjar med den privata sektorn där vi producerar varor och tjänster som vi säljer utomlands och får inkomster och där människor är anställda och kan betala skatt, och sedan kan man då betala den offentliga sektorn, men icke Vänsterpartiet. Nej, de börjar med den offentliga sektorn. Det är där det börjar. De har en lista över utgifter som de har radat upp. Vi har låtit RUT räkna på dessa. Med alla kostnader och beräkningar om konsumtionsökningar riskerar vi att hamna i kostnader på runt 190 miljarder kronor. Det är inte mina siffror, utan det är RUT som har räknat ut detta.

Ni säger att man ska anställa 200 000 nya inom den offentliga sektorn. För att gå tillbaka till den ekonomiska teorin, som jag pratade om, att det börjar med den offentliga sektorn, är min fråga: Vad är det som gör att ni inte anställer alla som är arbetslösa? Vi har ju över en miljon människor som inte går till jobbet varje dag. Om Vänsterpartiets teori håller skulle ni väl kunna anställa allihop. Tänk vilken fart vi skulle få på Sverige! Ni förstår hur många människor som skulle kunna vara nöjda och hur mycket mer folk vi skulle kunna få i den offentliga sektorn! Jag vill veta: Varför anställer ni inte allihop?

Det andra som Lars Ohly tar upp handlar om sjuklöneansvaret. Han säger: Vi är emot det. Men, snälla Lars Ohly, är inte det en del av budgetöverenskommelsen? Har inte du röstat för det här i riksdagens kammar? Vad säger Göran Persson när du börjar gå ut och köra ett eget race om detta? Nej, stå upp för det du har varit med och fattat beslut om! Jag har respekt för att vi har olika åsikter, men jag har inte respekt för försök att smita undan beslut som man har varit med på.

Till sist: Ökade kostnader – 190 miljarder – är skatteökningar kommunalt med 6–7 kr. Det säger dina egna kommunalråd. Hur drabbas det lågavlönade kvinnor? Fundera över det, därför att det är de som drabbas mest av skattehöjningar i den storleksordning som du talar om.

Anf. 59 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Naturligtvis finns det ett samband i ekonomin mellan privat och offentlig verksamhet, men det sambandet finns inte bara åt det ena hållet. Vilket stort svenskt företag hade kunnat utvecklas utan offentliga investeringar, utan stora statliga investeringar i vägar, järnvägar, telekommunikationer? Förutsättningar för företagen har byggts upp av oss gemensamt. Vi har tagit det ansvaret gemensamt. Vilket svenskt företag hade haft några som helst i barnfamiljsåldern att anställa om det inte hade funnits en barnomsorg? Självklart finns det också ett samband mellan offentlig verksamhet och privat företagande. Det sambandet är ni blinda för. Vi ser bägge sambanden.

Vi ser också behoven av att förstärka den offentliga välfärden därför att den inte är tillräckligt bra i dag. Det behövs fler händer i vården. Det behövs fler barnskötare. Det behövs fler lärare. Det behövs fler vuxna i skolan. Det behövs fler sjuksköterskor och undersköterskor i äldreomsorgen. Jag tror inte att det behövs en miljon. Jag tror att det behövs i storleksordningen 200 000 för att vi ska få en högkvalitativ offentlig verksamhet som också ger förutsättningar för andra delar av samhället att växa.

Er siffra, 190 miljarder, är tagen ur luften, Maud Olofsson. RUT:s siffra, 86 miljarder, kan vi diskutera. 20–22 miljarder per år – ja, det kanske ligger där någonstans – är fullt genomförbart om man har tagit på sig uppgiften att göra Sverige rättvisare och mer solidariskt.

Anf. 60 MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Ja, det är väl klart att det finns ett samband mellan offentlig och privat sektor. Men frågan var: Var börjar det någonstans? Det var det som var den intressanta frågan. Om det är som du säger, att det börjar med den offentliga sektorn, skulle vi få en fantastisk fart på ekonomin om du skulle anställa alla de en miljon människor som inte har något jobb att gå till varje dag. Det skulle ju vara en fantastisk injektion för svensk ekonomi. Poängen är att om du ska kunna anställa dem måste du ha några skatteintäkter att betala lönerna med, annars kommer inte kvinnorna i offentlig sektor att få någon lön. Det är de intäkterna som Sverige måste få in som land. Det är därför som vi behöver privat företagsamhet. Det är därför som vi behöver alla de duktiga företagen som kan sälja varor och tjänster utomlands.

Sedan diskuterar vi nivån på era utgiftsökningar. Säg då att det är 85 miljarder. Ni har ju haft otroliga diskussioner om alliansens skattesänk-

ningar på 45 miljarder. Ni är uppe i dubbelt så mycket i utgifter helt ofinansierade. Till det ska vi inte ha någon privat sektor som får några intäkter.

Jag tycker att det är intressant att du inte svarar på frågan om kvinnornas situation när det gäller de höga skatteökningarna, som dina egna kommunalråd pratar om. Om kvinnor med de låga löner som finns inom Kommunal, inom landstinget och så vidare ska betala 6–7 kr mer per hundralapp blir det en otroligt stark press på dessa kvinnor. Hur ska de klara sig? Det är helt omöjligt.

Du har inte heller svarat på frågan om sjuklöneansvaret. Vad är det för politik som du egentligen bedriver? Har inte du varit med och tagit beslut om detta? Varför säger du här i talarstolen att du vill förändra det när du själv har tagit det beslutet?

Sedan menar du att vi ska ha mer företag i den offentliga sektorn, att vi ska ha mer statliga företag. Men tala då om för svenska folket vilka företag det är som du ska socialisera! Jag tycker att vi är värda att få reda på det.

Som svar på RUT-frågan tror jag att jag kan lita på RUT. Jag tänker faktiskt ge Göran Persson programmet och utvärderingen, för jag tror att han vill känna till alla era utgifter. Vi har hjälpt honom så att han ska få en god läsning. Det är väl möjligt att också du skulle behöva läsa redovisningen av RUT-uppdraget för att åtminstone nyansera en del debatt och att du också skulle behöva tala med en och annan nationalekonom om var ekonomin börjar. Jag ger det goda rådet till Lars Ohly.

Anf. 61 LARS OHLY (v) replik:

Herr talman! Att nyansera debatten kanske är en uppmaning som kan gå åt bägge håll, kära Maud Olofsson. Man ska inte göra sig dummare än vad man är.

Vilka tror du att det är som drabbas av nedskärningar i a-kassan och sjukförsäkringen? Tror du att det är de högavlönade männen inom den privata sektorn? Tror du att det är de som har de stora förmögenheterna i samhället som darrar av förskräckelse när ni kräver att arbetslösa och sjuka ska leva på sämre villkor än i dag? Nej, knappast. Det är de sämst ställda som får betala priset för era skattesänkningar. Skattesänkningarna kommer däremot att gynna dem som tjänar bra. Det är er politik.

Vi står för en helt annan politik. Ditt hör att avskaffa sjuklöneperioden för små företag. Det har vi drivit länge till skillnad från alla andra partier, eftersom vi var det enda parti som röstade emot när riksdagens införde den. Vi ser hur små företag i dag avstår från att anställa på grund av att det kostar när anställda blir sjuka. Bort med den orättvisan! Det kommer vi att fortsätta kämpa för.

(Applåder)

Anf. 62 MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! När valrörelsen närmar sig kan man inte låta bli att fundera över vad som händer med Sverige, vad valrörelsen betyder för vårt land, inte bara för de politiska partierna.

Vårt land har fantastiska möjligheter. Vi har en väl utbyggd välfärd. De allra flesta av oss har mycket goda erfarenheter av både skola och vård. De flesta av oss känner också en trygghet i vardagen. Men vi kan

Prot. 2005/06:57
18 januari

Partiledardebatt

också se en ökande oro över att jobben flyttar utomlands, över att brottsligheten ökar och att miljöförstöringen får effekter som drabbar var och en av oss, inte bara här i Sverige utan också när vi är ute i världen.

Den välfärd som vi har har inte kommit till av en händelse. Den har skapats av driftiga entreprenörer, skickliga företagsledare och engagerade och ansvarstagande fackföreningar som i samarbete med företagen hållit ordning på arbetsmarknaden men naturligtvis också av politiker som förstått att skapa utrymme för detta skapande.

I dag står Sverige inför en stor och ny utmaning när vi ska göra vårt land framgångsrikt också i globaliseringens tidevarv. Det är en uppgift som uppmanar till både ödmjukhet och klokskap.

Men den ödmjukheten lyser med sin frånvaro när statsministern pratar här i kammaren. I stället för tal om hur Sverige ska leva upp till framtidens utmaningar, hur vi ska bli vinnare i en globaliserad värld och hur vi ska utveckla jobben har vi hört en bekant skrytvals om allt som regeringen har gjort, vad man tänker sig att göra och hur bra det går.

Men det finns en annan verklighet också.

För någon vecka sedan gjorde regeringen ett stort nummer av att man inte behövde låna 2005, men glömde bort att samtidigt tala om att det blygsamma överskottet inte räckte för att betala ens en fjärdedel av det underskott man hade haft året innan.

När regeringen säger att sjukfrånvaron minskar är det sant. Men man berättar inte att varje dag skickas 175 människor ut från arbetsmarknaden för gott i det som förr hette förtidspension. De skickas bort från statistiken över arbetslösa och sjukskrivna att leva på i bästa fall 64 % av tidigare inkomst. De skickas bort från regeringens medvetande.

När statsministern pratar trygghet bortser han gärna från att den kanske viktigaste tryggheten – skyddet från brott – inte är särskilt stor bland landets kvinnor. Mindre än vart femte anmält sexbrott leder till att en gärningsman ställs till svars. Bara vart 25:e inbrott får sin lösning och gärningsmannen blir identifierad och dömd.

De regionala och sociala klyftorna ökar. Var femte elev lämnar grundskolan utan tillräckliga kunskaper. Väntetiden för en hörapparat kan vara upp till 140 veckor om man är på rätt sjukhus. Dagligen hör vi berättelser om psykiskt sköra som inte får vård och äldre som inte får omsorg. Barnfattigdomen bland ensamförsörjarna har stigit från 5,6 % till 8 %. I storstäderna är det som allra värst. Detta pratar inte statsministern om.

Den verkligt viktiga frågan inför valet handlar egentligen om vad vi vill att Sverige ska vara. Hur ska vi bli globaliseringens vinnare? Hur ska vi kunna skapa jobb och resurser för att utveckla tryggheten och välfärden enskilt och gemensamt?

Även om uppgifterna skiljer sig åt vet vi att de senaste åren har tiotusentals jobb lämnat Sverige. Ännu fler har aldrig skapats här eftersom företag valt att investera i nya jobb i Kina, Baltikum, Polen eller Indien i stället.

Med mindre än ett år kvar till valet är det naturligtvis lockande för varje politiker att utfärda nya kostsamma vallöften. Det är lätt att ge besked om nya statliga pengar och plussa på bidrag här och där i hopp om att vinna valet. Men det receptet är inte rätt medicin.

Allt handlar egentligen om jobben, och det är det som vallöftena borde handla om. För det är bara genom fler och växande företag som vi kan få fler anställda, fler arbetade timmar, och därigenom ökade skatteintäkter till den välfärd som vi värnar.

Men i stället för att diskutera hur vi ska skapa jobb sitter Socialdemokraterna och deras vänsterkartell och ägnar sig åt att tala illa om hela yrkesgrupper. Man lägger hellre tid på att sitta och dela upp jobb i bra och dåliga jobb än på att skapa något nytt. Jag förstår inte inställningen från de så kallade arbetarpartierna att det finns dåliga jobb och bra jobb. I stället för att skapa nya jobb i tjänstesektorn väljer regeringen att tala nedlåtande om pigjobb och se nedlåtande på dem som jobbar med tjänster och service i den privata sektorn.

I Finland har ju Socialdemokraterna tillsammans med Centerpartiet och Svenska folkpartiet genomfört en reform med avdrag för hushållsnära tjänster. Det har gett 10 000 nya jobb så här långt, och 50 % av de jobben har faktiskt gått till dem som tidigare var arbetslösa. Man har fått bort nästan hela den svarta betalningen inom denna sektor. Vi kan också höra nöjda kunder som stolt beskriver hur stolta företagare kommer ut och hjälper dem med vård och omsorg. Jag undrar vad det är som Socialdemokraterna i Finland inte har sett som gör att Socialdemokraterna tycks uppfatta det som så fruktansvärt om vi skulle ha hushållsnära tjänster också i Sverige. Det skulle vara intressant att veta.

Vänsterkartellen har en total ovilja att förändra så mycket som ett kommatecken i svensk lagstiftning för att göra oss mer konkurrenskraftiga. I stället för att skapa nya jobb har politiken inriktats på att krampaktigt hålla fast vid de jobb som vi redan har och som vi vet bara blir färre och färre.

Tryggheten på den svenska arbetsmarknaden har varit total intill dess att jobben har försvunnit, och då har den vänts i total otrygghet eftersom det inte har funnits några nya jobb att gå till.

I andra länder har man valt andra strategier. Man har valt att bejaka nya jobb i stället för att stänga gränser. Man har valt att försöka få tillväxt i nya branscher som tjänstesektorn när tillverkningen har flyttat ut. Om vi hade haft samma tillväxt i tjänstesektorn i Sverige som i Storbritannien hade vi kunnat räkna hem ytterligare 200 000 nya jobb i Sverige. Många små orter i vårt land skulle ha haft ett annat läge i dag med den politiken.

Vi kan mer än så här. Jag är i grunden optimist och tror att Sveriges möjligheter är goda, men vi måste inse att vi lever i konkurrens med andra länder. Detta möter de svenska företagen och de svenska arbetarna och tjänstemännen varje dag. Därför måste årets stora valfråga bli: Hur får vi fler företagare och fler jobb i Sverige? Den frågan bör varje väljare ställa till alla oss politiker under hela årets valrörelse. Får man inget svar på den frågan är det en tydlig signal om att också skolan, vården, äldreomsorgen, polisen, ja, hela välfärden är hotad framöver. Det börjar med jobben om vi ska klara pengar till välfärden. Det är därför det är så viktigt att alla som kan får bidra med jobb och skatteinkomster.

Jobben kommer, säger Ams, Vänsterpartiet och många andra. Vadå jobben kommer? Var kommer de ifrån? Ramlar de ned från himlen? Så är det inte, och det vet alla som har försökt. Vänsterpartiets recept att anställa alla i offentlig sektor är naturligtvis bara ett luftslott som passar

en utdöende vänster. Likväl finns risken att detta blir regeringspolitik efter valet i september när Vänsterpartiet ska ingå i en regering, om vänstern får majoritet, tillsammans med Socialdemokraterna.

Sveriges framtid hänger på om fler känner att det är möjligt att få just sin affärsidé att fungera i ett företagande och om fler företag kan sälja sina varor och tjänster i en alltmer konkurrensutsatt värld. Då måste skatteinivåer, regler på arbetsmarknaden, utbildningen och annat vara av sådan klass att det går att konkurrera.

Därför måste vi bejaka alla de jobb som människor kan skapa i vårt land. Det kan handla om turistföretagaren i Mora, om bonden i Skara som producerar biogas eller etanol till framtidens bilar, men det kan också handla om Boliden som säljer koppar över hela landet.

Då har vi inte råd att säga att en del jobb är fina medan andra inte duger. Då har vi inte råd att säga till en miljon människor: Ni behövs inte. Därför går Centerpartiet till val på en vision om ett företagsamt, grönt, öppet och tryggt Sverige som byggs underifrån och som kan vara framgångsrikt i en globaliserad värld. Det är också en dröm om vad Sverige kan bli, inte vad vi en gång var.

Framtiden innebär enorma möjligheter för oss som land. Om vi uppmuntrar företagsamhet, människors skapande, ansvarstagande och kreativitet kan väldigt mycket hända. Om vi ger driftiga medborgare möjlighet att vara med och konkurrera med kvalificerade produkter och tjänster och ger uppmuntran i att kunna försörja sig själv, kanske till och med bli rik på eget företagande, skulle fler välja det.

Framtida framgång kräver att vi tar vara på vår konkurrensfördel i vår miljömedvetenhet och kunskap i miljöteknik och skapar utrymme för gröna företag och verkligen börjar hämta vår energi från annat håll än i oljeborrhål. Vi behöver en grön industripolitik, där hela landet kan vara med och skapa både miljövärden, jobb och ekonomiska vinster. Landsbygden blir det område som bidrar till den starka ekonomiska tillväxten i framtiden.

Det handlar om ett tryggt land där föräldrarna själva får välja barnomsorg, där de gamla får bestämma vem som kommer hem och vårdar och städar, där psykiskt sköra får den vård man behöver. Det är ett Sverige där många kvinnor valt att skapa jobb som välfärdsföretagare och där Umeås kvinnor, precis som alla andra kvinnor, kan gå hem tryggt på natten.

Ett land som ska vinna på 2000-talet måste vara ett öppet land, ett land där medborgarna vågar tala fritt och tänka fritt, utan att övervakas av statliga myndigheter och som är öppet mot omvärlden och bejakar utbyte med länder i vår närhet, inte försöker stänga dem ute genom diskriminerande lagar och regler eller tal om social turism.

Det är dags för Sverige att ta sig an globaliseringen på allvar, att se både möjligheter och hot, att rusta vårt land för att bli 2000-talets vinnare, så som vi var på 1900-talet. Det är också tanken bakom den globaliseringskommission som jag vill se, med uppdrag att fundera över vad vi som land, som företag och som individer kan göra för att bli ett framgångsrikt välfärdsland i decennier framöver. Jag skulle vilja höra vad statsministern har för intresse av att inleda ett sådant arbete, just för att analysera Sveriges roll i den globaliserade världen.

Alla vi som bor i vårt land är med rätta stolta över mycket. Men vi är också otåliga, för vi vet hur mycket bättre det skulle kunna vara. Vi tycker om vårt land, men vi vet att vi tillsammans kan uträtta mycket mer. Det är det som valet 2006 handlar om. Det handlar om ett vägval för Sverige: ett nostalgiskt tillbakablickande, som Socialdemokraterna står för, eller en optimistisk tro på ett företagsamt, grönt, öppet och tryggt land som kan vara vinnare också i globaliseringens tidevarv. För det senare krävs en ny regering, och Centerpartiet har valt Allians för Sverige som kompisar för att förverkliga den drömmen och den visionen. Det förtjänar Sverige och svenskarna.
(Applåder)

I detta anförande instämde Birgitta Carlsson, Staffan Danielsson, Lars-Ivar Ericson, Viviann Gerdin, Jörgen Johansson, Kenneth Johansson, Kerstin Lundgren, Birgitta Sellén, Rigmor Stenmark och Roger Tiefensee (alla c).

Anf. 63 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Det var roligt att höra att Maud vill ha ett grönt Sverige. Det är inte alltid man får höra det från Centerpartiet nuförtiden. Lycka till om du ska samarbeta med Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna på den punkten. Det är väl knappast ett område som prioriterats på den fronten de senaste åren.

Det är inte alltid lätt att samarbeta med Socialdemokraterna heller, ska jag säga, inte heller när det gäller en utveckling i hela Sverige. Ändå måste det vara oerhört mycket svårare att få Moderaterna att förstå vitsen med till exempel regionalpolitik och bra kommunikationer i hela Sverige.

Det händer mycket spännande i norr just nu. De globala förändringarna med allt större konkurrens om råvarorna har i grunden förändrat läget. Vi får nu mångmiljardinvesteringar i Malmfälten, i östra Norrbotten, i Västerbottens inland, i gruvområden, vilket är en ganska enastående utveckling. Jobb och framtidstro är på väg tillbaka, men om den utvecklingen ska fortsätta krävs att Sverige hjälper till. I till exempel mitt hemlän Norrbotten är den allra viktigaste frågan i framtiden att få till stånd den nya kustjärnvägen. Det anser även landshövdingen och förre centerriksdagsmannen Per-Ola Eriksson.

Detsamma gäller Maud Olofssons hemlän Västerbotten. Det handlar om att bygga samman städerna i större arbetsmarknadsregioner och få kapacitet att köra betydligt mer gods på järnväg från den heta Barentsregionen. Dessa frågor är helt avgörande för svensk industri, för den ekonomiska utvecklingen i norr och för att vi ska kunna ställa om kommunikationerna.

Moderaterna vill lägga ned hela det projektet, hela kustjärnvägen. Moderaterna säger nej till moderna kommunikationer längs Norrlandskusten, liksom de säger nej till moderna lösningar för trafikproblemen i storstäderna. Där vill de i stället satsa 30–40 miljarder i nya motorvägar.

Maud, vi i Miljöpartiet har fått med oss Socialdemokraterna på att bygga den nya kustjärnvägen hela vägen fram. Jag har två frågor till dig: Tycker du att det är viktigt med jobb och utveckling också i norr? Hur kommer det sig att du inte fått med dig Moderaterna och Folkpartiet på den här punkten?

Anf. 64 MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att alla förstår att om vi ska ha jobb och tillväxt i hela landet behöver vi jobb i småföretagen. Om vi ska få människor som kan försörja sig själva, om vi ska få en ekonomisk utveckling, kan vi inte fokusera på högre bidrag, utan vi måste fokusera på att skapa jobb och tillväxt i framför allt de privata företagen.

Det är där ni har misslyckats. Därför har det varit så svårt att få pengar till nödvändiga infrastrukturinvesteringar. Om vi tittar på de infrastrukturpaket som ni varit med om att ta fram ser vi att de är oerhört baktunga. Varför det? Jo, därför att ni inte haft pengar nu, men ni har låtsats som att det längre fram, i framtiden, kommer att finnas pengar till det.

Om vi ska kunna göra de nödvändiga investeringar som vi är överens om – järnvägar, bredband, mobiltelefonfäckning, vägupprustning, renovering, allt detta – måste vi, för att det ska bli möjligt, ha en tillväxt i den privata sektorn i Sverige. Det är där ni har misslyckats. Om över en miljon människor inte går till jobbet varje dag kostar det naturligtvis pengar. Det drar undan förutsättningarna för att kunna satsa på den infrastruktur som vi behöver för att klara jobben.

Det är bra att vi får en diskussion om andra perspektiv, och det ger kustjärnvägen utrymme för. I norr har det nämligen i mycket varit en diskussion om nord-syd-dimensionen. När vi nu ser hur Barentsområdet utvecklas tycker jag att det är viktigt att också kammaren ser att just kommunikationerna i öst-västlig riktning är en av de viktiga nycklarna för att skapa ekonomisk utveckling, där behovet av bidrag i norra Sverige ska minska och man i stället själv bidrar till den ekonomiska utvecklingen.

Det är med dessa ambitioner jag går in i det allianssamarbete som vi har i dag. Det handlar om bättre företagsvillkor, fler människor som är i jobb, mindre sjukskrivningar, färre i arbetslöshet. Då kan vi också få ordentliga investeringar i nödvändig infrastruktur. Det är framtidssatsningen, och den är jag beredd att slåss för.

Anf. 65 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Det var tydligen en öm tå. Jag tänkte mig att Maud faktiskt skulle kunna försvara det hela lite bättre, men den känsla jag får av svaret är att man är beredd att ge upp frågan och låta Moderaterna och Folkpartiet vinna den.

I stället för att svara konkret på sakfrågan började du prata om helt andra saker. Det var synd. Du har fortfarande möjlighet att tala om ifall du kan garantera att få med dig Moderaterna och Folkpartiet på att bygga färdigt kustjärnvägen i norr. Det är det som ger möjligheter till utveckling i stället för bidrag.

Jag sade inte ett ord om bidrag. Jag sade att vi ska satsa på kommunikationer som är hållbara och långsiktigt utvecklande för regionen, som kan föra samman städerna i fungerande arbetsmarknadsregioner och få godstransporterna att fungera i framtiden. Jag sade ingenting om bidrag. Det var du som gjorde det, Maud.

Anf. 66 MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Nej, du sade inte ett ord om bidrag, men det är så verkligheten ser ut. Jag försökte bara förklara de enkla sammanhangen för dig, nämligen att om du har en miljon människor utanför arbetsmarknaden, om du ska försörja 550 000 människor i förtidspension, har du inte råd att göra det andra. Det var dessa enkla sammanhang jag försökte förklara för dig. Det är väl för att ni inte ser de sammanhangen som ni så kapitalt misslyckas med er politik.

Om vi fick ned arbetslösheten och sjukfrånvaron skulle vi kunna satsa både på fler lärare, fler vårdbiträden, fler sjuksköterskor och också på nödvändig infrastruktur. Det ni gjort är att ni raserat mycket av de infrastrukturinvesteringar som skulle ha behövt göras i Sverige. Vi behöver göra dem både på landsbygden och i våra storstäder. Det tror jag inte att vi är oense om.

För mig är Botniabanan och kustjärnvägen en nyckel för att, som jag sade, åstadkomma en sammanbindning i öst–västlig riktning. Det är inte en bana för att binda ihop kusten. Jo, det är det också, men för mig är det en bana för att binda ihop öst och väst. Om vi ska ha möjligheter att göra dessa investeringar måste vi få en politik för landet som skapar jobb och tillväxt, som gör att fler människor är med och betalar skatt. Då kan vi göra de satsningar på infrastrukturen som behöver göras.

Det är inte ett dugg känsligt att prata om detta, för om det är något som Centerpartiet drivits av är det just att det är statens ansvar att se till att vi får bra kommunikationer, bra högre utbildning och forskning, god statlig service över hela landet samt goda företagsvillkor. Det är de områden som staten ska ägna sig åt. Man har dock misslyckats på ett antal områden vilket gör att vi i dag befinner oss i en besvärlig situation. Det var bara det jag försökte förklara.

Anf. 67 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Det var många ord men inga klara besked.

På Ekonyheterna i morse kunde man höra att de flesta av de gömda flyktingfamiljerna nu får stanna i Sverige. Besluten som tas på Migrationsverket är i rätt riktning. 85 % av dem som har fått sina ansökningar bedömda genom den tillfälliga lag som riksdagen stiftade i höstas har än så länge fått ja till att stanna i Sverige.

En grön politik är bra för Sverige, för människorna i Sverige. Det blir lite färre som lever utanför, i marginalen, på nåder. Det blir lite färre rädda ansikten bakom neddragna gardiner. En grön politik gör skillnad för många av de mest utsatta.

Vi har under den här mandatperioden gjort en hel del insatser också för barn, svenska barn som är födda i Sverige och som har det ekonomiskt dåligt ställt. Det tycker jag är en bra utveckling. Det är någonting som vi bör fortsätta med under den kommande mandatperioden. Det finns fortfarande för många barn i Sverige som lever ekonomiskt väldigt utsatt och problematiskt.

Också unga och studenter har det ekonomiskt taskigt. Miljöpartiet kommer att lägga fram förslag i framtiden, under våren, om hur vi ska göra det bättre för studenter i Sverige. Jag tror att det är en av de allra viktigaste sakerna för att man ska kunna få lugn och ro, kunna arbeta vidare, studera och ha en hygglig ekonomisk situation.

I nyhetsinslaget i Dagens Eko i morse berättade man också att försäljningen av villaolja minskade med 20 % i fjol, och nu har oljebolagen problem. Det här är ett resultat av ökade världsmarknadspriser men också av en medveten politik för förändring till en mer uthållig energianvändning. Det är en långsiktig politik som steg för steg har förändrat Sverige och som gör att vi nu och i framtiden får en annan situation, en mer hållbar energipolitik.

Det går att förändra. Grönt gör skillnad. Det ger moderna och effektiva lösningar på dagens stora problem. Det handlar om frihet och ansvar. Det handlar om frihet men inte på bekostnad av andra. Du får en lägre inkomstskatt och pengarna i handen, och du kan själv välja om du vill lägga dem på lite dyrare flygresor, bensin eller något annat som du egentligen hellre längtar efter. Grön skatteväxling är i själva verket en valfrihetsreform. Sammantaget stöder detta en utveckling där vi minskar utsläppen och satsar mer på alternativen i form av pelletskaminer, miljöbilar och kollektivtrafik. Tillsammans tar vi på så sätt ett större ansvar för framtiden.

Sverige är i dag ledande i utvecklingen av miljöbilar och nya bränslen. Det beror i allt väsentligt på politiska beslut som gjort alternativen billigare och mer förmånliga. Det handlar om sänkta förmånsavgifter för tjänstebilar, gratis parkering, inga trängselavgifter, ingen skatt på miljöbränslen. Det här är som en lista på gröna framgångar, men man kan läsa exakt samma texter i reklamkampanjerna från svensk bilindustri och andra företag som i dag säljer sina miljöbilar och som har ökat sin försäljning med flera hundra procent. Bilindustrin i Sverige har nu insett att grön politik är en överlevnadsfråga och en konkurrensfaktor.

Jag hörde nyligen en ledande kille från Saab, på en mäsas i Detroit eller Chicago i USA. Han beklagade sig över att man i USA inte hade nått lika långt som i Sverige på den här fronten. Man hade till exempel inte på samma sätt fått tryck på oljebolagen när det gäller att få ut etanolkumpar runtom i landet. Men det är roligt att se att de också kan förändras, och inställningen och attityderna går att förändra. Det är det som är roligt med politik. I dag talar man faktiskt i Europa om Sverige som en föregångare igen. Det var längesedan sist.

Socialdemokraterna har funnits i 100 år – jag tror att det är drygt 100 år. Och de har suttit vid makten i över 50. Rimligen har engagemanget svalnat något, men vi har bara börjat. Det gröna uppdraget återstår i allt väsentligt att genomföra. Det handlar om ett hållbart och mer solidariskt samhälle som ger utrymme för människors frihet. Det finns stora skillnader mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna, men det finns också en viktig likhet. Vi tror på politikens möjligheter att förändra. Politiken kan ge oss en bättre värld. Det är en viktig fråga som i grunden gör att vi kan ha ett samarbete mellan våra partier.

En rolig sak som har hänt i år är just försöket med trängselavgifter, som jag tycker är fantastiskt. Med ganska små medel kan man åstadkomma stora förändringar som gör att människor får det bättre. Barnen som växer upp i Stockholm kan faktiskt få en miljö som gör att inte lika många behöver bli allergiker eller astmatiker eller få hälsoproblem som är väldigt allvarliga.

Naturvårdsverket har räknat med att 35–45 personer kommer att slippa att dö bara på grund av de minskade luftföroreningarna på grund

av trängselförsöket – 35–45 personer varje år! Vad är det värt? Om man jämför med Vägverkets satsningar i fråga om nollvisionen – hur många miljarder satsar de för att få ned bildöden varje år med 40 personer? – är väl det här en bra investering.

Jag tycker att det känns roligt att också fler och fler från den borgerliga sidan ansluter sig. Det är inte fel att ändra sig. Låt inte prestigen och stoltheten vinna! Erkänn att vi hade rätt! Jag tror att ni vinner på det. Det är inte klokt att lägga 30–40 miljarder på nya motorvägar och kringleder när vi vet att vi måste ställa om och avveckla oljeberoendet. Om man älskar storstaden är det sällan bilarna och köerna man älskar. Det är människorna och livskvaliteten i mångfalden. Färre bilar i innerstaden ger mer utrymme för människor, frihet och livskvalitet.

Det var många som valde att stämma in i kören av dem som visste bäst före försöket. Nu talar man om hur mycket företagen tjänar och hur mycket fler jobb som skapas i Stockholm när budbilar och lastbilar kommer fram i tid. Förseningstiderna har minskat med 90 %. Handelskammaren har tidigare räknat ut att kostnaderna för köerna handlar om mellan 3 och 8 miljarder kronor varje år. Kaos och elände blev i själva verket mindre tid i köerna och mer livskvalitet för både bilister och kollektivtrafikanter. Varken bilister eller företag vill se livet och arbetstiden rinna bort i ändlösa köer.

I detta anförande instämde Helena Hillar Rosenqvist och Jan Lindholm (båda mp).

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Meddelande om statistiska uppgifter om riksdagsarbetet hösten 2005

Förste vice talmannen meddelade att statistiska uppgifter om riksdagsarbetet hösten 2005 delats ut till kammarens ledamöter.

Statistiken hade fogats som bilaga till detta protokoll.

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2005/06:56 till konstitutionsutskottet

2005/06:58 till lagutskottet

2005/06:60 och 63 till socialutskottet

2005/06:65 till skatteutskottet

2005/06:67 till utrikesutskottet

Skrivelser

2005/06:57 till utrikesutskottet

2005/06:62 till justitieutskottet

2005/06:66 till konstitutionsutskottet

Prot. 2005/06:57

18 januari

Partiledardebatt

4 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Socialutskottets betänkande 2005/06:SoU5
Konstitutionsutskottets betänkanden 2005/06:KU10 och KU13
Trafikutskottets betänkanden 2005/06:TU3, TU4 och TU7

5 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Konstitutionsutskottets betänkande
2005/06:KU22 Ändringar i sekretesslagen

6 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 18 januari

2005/06:202 av *Gunnar Axén* (m) till statsminister Göran Persson
Kontroll av statsförvaltningen
2005/06:203 av *Torsten Lindström* (kd) till utrikesminister Laila Freivalds
Demokrati och mänskliga rättigheter i Vitryssland

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 18 januari

2005/06:803 av *Bertil Kjellberg* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Kriminalisering av tvångsäktenskap
2005/06:804 av *Ulf Sjösten* (m) till försvarsminister Leni Björklund
Svensk-rysk militär samövning
2005/06:805 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Åtgärder för att minska brottsligheten bland unga lagöverträdare
2005/06:806 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Kostnader för polisinsatser i samband med EM i friidrott

2005/06:807 av *Monica Green* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Planskilda korsningar för säkerhet vid järnvägen

2005/06:808 av *Håkan Larsson* (c) till utrikesminister Laila Freivalds
Situationen i Uzbekistan

2005/06:809 av *Gunilla Tjernberg* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Nyttjandet av PKU-registret vid brottsutredningar

Prot. 2005/06:57
18 januari

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 24 januari.

8 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 18 januari

2005/06:744 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Hans Karlsson

Likvärdiga utredningar i sjukersättningsärenden

2005/06:792 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky

Stöd till kvinnliga filmregissörer

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 24 januari.

9 § Kammaren åtskildes kl. 12.28.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 1 § anf. 42 (delvis)
och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Partiledardebatt.....	1
Anf. 1 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	1
Anf. 2 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	4
Anf. 3 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	4
Anf. 4 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	5
Anf. 5 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	5
Anf. 6 LARS LEIJONBORG (fp) replik.....	6
Anf. 7 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	7
Anf. 8 LARS LEIJONBORG (fp) replik.....	7
Anf. 9 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	8
Anf. 10 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik.....	8
Anf. 11 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	9
Anf. 12 GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik.....	9
Anf. 13 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	10
Anf. 14 LARS OHLY (v) replik	11
Anf. 15 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	11
Anf. 16 LARS OHLY (v) replik	11
Anf. 17 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	12
Anf. 18 MAUD OLOFSSON (c) replik	12
Anf. 19 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	13
Anf. 20 MAUD OLOFSSON (c) replik	13
Anf. 21 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	14
Anf. 22 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	15
Anf. 23 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	15
Anf. 24 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	16
Anf. 25 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	16
Anf. 26 FREDRIK REINFELDT (m)	17
Anf. 27 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	20
Anf. 28 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	21
Anf. 29 Statsminister GÖRAN PERSSON (s) replik.....	21
Anf. 30 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	22
Anf. 31 LARS OHLY (v) replik	23
Anf. 32 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	23
Anf. 33 LARS OHLY (v) replik	24
Anf. 34 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	24
Anf. 35 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	25
Anf. 36 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	25
Anf. 37 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	26
Anf. 38 FREDRIK REINFELDT (m) replik.....	26
Anf. 39 LARS LEIJONBORG (fp).....	26
Anf. 40 LARS OHLY (v) replik	29
Anf. 41 LARS LEIJONBORG (fp) replik.....	29
Anf. 42 LARS OHLY (v) replik	30
Anf. 43 LARS LEIJONBORG (fp) replik.....	30
Anf. 44 PETER ERIKSSON (mp) replik.....	30
Anf. 45 LARS LEIJONBORG (fp) replik.....	31

Anf. 46	PETER ERIKSSON (mp) replik	31	Prot. 2005/06:57
Anf. 47	LARS LEIJONBORG (fp) replik	32	18 januari
Anf. 48	GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	32	
Anf. 49	PETER ERIKSSON (mp) replik	35	
Anf. 50	GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	36	
Anf. 51	PETER ERIKSSON (mp) replik	36	
Anf. 52	GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	37	
Anf. 53	LARS OHLY (v).....	37	
Anf. 54	GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	39	
Anf. 55	LARS OHLY (v) replik.....	40	
Anf. 56	GÖRAN HÄGGLUND (kd) replik	40	
Anf. 57	LARS OHLY (v) replik.....	41	
Anf. 58	MAUD OLOFSSON (c) replik	41	
Anf. 59	LARS OHLY (v) replik.....	42	
Anf. 60	MAUD OLOFSSON (c) replik	42	
Anf. 61	LARS OHLY (v) replik.....	43	
Anf. 62	MAUD OLOFSSON (c).....	43	
Anf. 63	PETER ERIKSSON (mp) replik	47	
Anf. 64	MAUD OLOFSSON (c) replik	48	
Anf. 65	PETER ERIKSSON (mp) replik	48	
Anf. 66	MAUD OLOFSSON (c) replik	49	
Anf. 67	PETER ERIKSSON (mp)	49	
2 §	Meddelande om statistiska uppgifter om riksdagsarbetet		
	hösten 2005	51	
3 §	Hänvisning av ärenden till utskott	51	
4 §	Förnyad bordläggning.....	52	
5 §	Bordläggning.....	52	
6 §	Anmälan om interpellationer.....	52	
7 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	52	
8 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor	53	
9 §	Kammaren åtskildes kl. 12.28.....	53	

